

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

Р І Ш Е Н Н Я ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

27 червня 2023 року

м.Київ

Вищий антикорупційний суд у складі колегії суддів: головуючої Федорак Л.М., суддів: Маслової В.В., Строгого І.Л.,

за участю: секретаря судового засідання: Ярошенко Т.М.,

представників Міністерства юстиції України: Серовська Я.М., Тутлін Р.А.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні у порядку ст. 283-1 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) адміністративну справу за позовом Міністерства юстиції України до Публічного акціонерного товариства «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» (далі – відповідач, ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина»), треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору: Публічне акціонерне товариство «Об'єднана авіабудівельна корпорація» (далі – ПАТ «ОАК»), Державна корпорація зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» (далі – «Ростех»), Державне підприємство «АНТОНОВ» (далі – ДП «АНТОНОВ»), про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», та стягнення активів у дохід держави,

В С Т А Н О В И В :

1. Короткий зміст позовних вимог та їх обґрунтування

16.06.2023 до Вищого антикорупційного суду звернулось Міністерство юстиції України (далі – позивач) із вищезазначеним позовом.

Позовні вимоги обґрунтовані тим, що рішенням Ради національної безпеки та оборони України від 19.10.2022 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (т. 1 а.с. 160), введеним в дію Указом Президента України № 726/2022 від 19.10.2022 (т. 1 а.с. 166) стосовно ПАТ «АК ім. С.В. Ільюшина» застосовані строком на десять років персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції), зокрема і у вигляді блокування активів (т. 1 а.с. 164).

На переконання позивача, ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина», одноосібним виконавчим органом – керуючою організацією якої є ПАТ «ОАК», 92,31% акцій останньої належать «Ростех», бере активну участь у матеріально-технічному забезпеченні збройної агресії проти України шляхом розробки та виробництва військових літаків на замовлення міністерства оборони російської федерації, їх випробування, технічного та сервісного обслуговування, ремонту та модернізації, тобто відповідач несе суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної

діяльності) або значною мірою сприяв цьому (в тому числі шляхом фінансування та/або здійснення дій щодо матеріально-технічного забезпечення діяльності держави-агресора).

Окрім того, позивач зазначає, що загроза національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України з боку відповідача проявляється також у тому, що службові особи ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» здійснюють ідеологічну підтримку дій країни-агресора шляхом глорифікації президента держави-агресора та військовослужбовців, які беруть участь у веденні військових дій в Україні.

Вказане, на переконання позивача, є підставою для застосування стосовно відповідача санкції у виді стягнення активів в дохід держави на підставі абзацу 5 підпункту «а» пункту 2 та абзацу 4 підпункту «в» пункту 2 частини 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції» від 14.08.2014 № 1644-VII (далі – Закон України «Про санкції»).

2. Процесуальні дії у справі

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 16.06.2023 для розгляду цього позову визначено колегію у складі: головуючої Федорак Л.М., суддів: Маслова В.В. та Строгого І.Л. (т. 3 а.с. 1).

Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 19.06.2023 відкрито провадження у цій адміністративній справі (т. 3 а.с. 3), ухвалу одразу оприлюднено на веб-порталі судової влади України.

У цей же день повідомлено учасників справи про дату, час та місце судового засідання шляхом направлення тексту повістки/повідомлення електронною поштою, копії позовної заяви та доданих до неї документів у такий же спосіб направлено відповідачу та третім особам (т. 3 а.с. 6-33).

3. Порядок та межі розгляду справи

Абзацом другим частини 3 статті 5 Закону України «Про санкції» визначено, що рішення щодо застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону, ухвалюється судом у порядку, визначеному статтею 5-1 цього Закону.

Відповідно до частини 1 статті 5 Закону України «Про санкції» заява щодо застосування санкції, передбаченої пунктом 1¹ частини 1 статті 4 цього Закону, подається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, до суду в порядку, визначеному статтею 5-1 цього Закону.

Як передбачено частиною 2 статті 5-1 Закону України «Про санкції», за наявності підстав та умов, зазначених у частині першій цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, звертається до Вищого антикорупційного суду із заявою про застосування до відповідної фізичної або юридичної особи санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього Закону, в порядку, визначеному КАС України.

Таким центральним органом виконавчої влади, відповідно до пункту 1 та підпункту 2-10 пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, є Міністерство юстиції України, яке, згідно із підпунктом 54-3 пункту 4 згаданого Положення, уповноважено звертатися до суду з позовами та брати участь у справах про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції».

Отже, позивач є особою, яка має адміністративну процесуальну дієздатність.

Відповідно до частини п'ятої статті 22 КАС України адміністративні справи щодо застосування санкції належать до юрисдикції Вищого антикорупційного суду, як суду першої інстанції.

З урахуванням наведених правових норм, позовна заява Міністерства юстиції України до ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» про застосування санкції, передбаченої

пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону «Про санкції» та стягнення активів у дохід держави, підлягає розгляду Вищим антикорупційним судом за правилами здійснення адміністративного судочинства.

4. Щодо форми адміністративного судочинства

Відповідно до частини першої статті 12 КАС України адміністративне судочинство здійснюється за правилами, передбаченими цим Кодексом, у порядку позовного провадження (загального або спрощеного), спрощене позовне провадження призначене для розгляду справ незначної складності та інших справ, для яких пріоритетним є швидке вирішення справи.

Поряд з цим, Розділ II КАС України в параграфі 2 глави 11 встановлює імперативні положення щодо особливостей розгляду в окремих категоріях термінових адміністративних справ, до яких відповідно до ст. 283-1 КАС України належать особливості провадження у справах про застосування санкцій. Саме за такими правилами здійснювався розгляд цієї справи.

5. Щодо дотримання строків звернення до суду із позовною заявою

Вирішуючи питання щодо дотримання строків звернення до суду із адміністративним позовом, суд звертає увагу на те, що одним із суттєвих елементів верховенства права, яким повинен керуватися суд згідно зі статтею 6 КАС України, є принцип правової визначеності.

Тривалість строку звернення до суду з позовом про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», та визначення моменту початку такого строку має вирішальне значення для застосування положень статті 122 КАС України.

Відповідно до абзацу другої частини другої статті 122 КАС України для звернення до адміністративного суду суб'єкта владних повноважень встановлюється тримісячний строк, який, якщо не встановлено інше, обчислюється з дня виникнення підстав, що дають суб'єкту владних повноважень право на пред'явлення визначених законом вимог. Цим Кодексом та іншими законами можуть також встановлюватися інші строки для звернення до адміністративного суду суб'єкта владних повноважень.

Отже, КАС України передбачає можливість встановлення іншими законами спеціальних строків звернення до адміністративного суду, а також спеціального порядку обчислення таких строків. Такі спеціальні строки мають перевагу в застосуванні порівняно із загальним строком звернення до адміністративного суду, визначеним частиною другою статті 122 цього Кодексу.

Відносини у сфері захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави регулює Закон України «Про санкції».

Спеціальною нормою, яка встановлює порядок застосування, скасування та внесення змін до санкцій, є стаття 5 згаданого Закону. З її змісту встановлено, що пропозиції щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій виносяться на розгляд Ради національної безпеки та оборони України Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України, Національним банком України, Службою безпеки України.

Частиною третьою зазначеної статті визначено, що рішення щодо застосування, скасування та внесення змін до санкції щодо окремих іноземних юридичних осіб, юридичних осіб, які знаходяться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність (персональні санкції), передбаченої пунктом 1 частини 1 статті 4 цього Закону, приймається Радою національної безпеки та оборони України та вводиться в дію указом Президента України. Відповідне рішення набирає чинності з моменту видання указу Президента України і є обов'язковим до виконання.

Частиною восьмою згаданої статті передбачено, що центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, вживає заходів щодо виявлення та розшуку активів фізичних та

юридичних осіб, зазначених у відповідних рішеннях Ради національної безпеки і оборони України, та має право залучати до виявлення та розшуку таких активів інші органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Ці органи забезпечують сприяння центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, у виявленні та розшуку відповідних активів у межах прав та можливостей, наданих їм законодавством, яке регулює статус та організацію їхньої діяльності.

У разі виявлення незаблокованих активів центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, звертається до відповідних органів та/або посадових осіб з вимогою вчинити дії, спрямовані на тимчасове позбавлення відповідних осіб права користуватися та розпоряджатися цими активами. Така вимога центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, є обов'язковою та підлягає негайному виконанню.

Частиною першою статті 5-1 Закону визначені підстави, умови та порядок стягнення активів фізичних або юридичних осіб в дохід держави, встановлено, що санкція, передбачена пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього Закону, має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів».

Ця санкція може бути застосована лише в період дії правового режиму воєнного стану та за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим Законом, вже накладено санкцію у виді блокування активів.

Підставами застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього Закону, є: 1) завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, 2) суттєве сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у пункті 1 цієї частини.

Водночас, відповідно до частини другою статті 5-1 Закону України «Про санкції» за наявності підстав та умов, зазначених у частині першій цієї статті, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, звертається до Вищого антикорупційного суду із заявою про застосування до відповідної фізичної або юридичної особи санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього Закону, в порядку, визначеному Кодексом адміністративного судочинства України.

Частиною першою статті 4 Закону передбачено, що до осіб, зазначених у частині 2 статті 1 згаданого Закону, можуть бути застосовані санкції, зокрема у виді стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (пункт 1-1 частини 1 статті 4 Закону).

Отже, санкція, передбачена пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону, може бути застосована

- 1) лише в період дії правового режиму воєнного стану
- 2) щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами,
- 3) за умов наявності активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними;

4) за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим Законом, вже накладено санкцію у виді блокування активів.

Зі змісту правових положень, закріплених у Закон України «Про санкції», винесення Указу Президента України про введення у дію рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» є обов'язковою умовою для звернення до суду із позовною заявою про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції». Разом із цим, Закон не передбачає обов'язку Ради національної безпеки і оборони України конкретизувати у своєму рішенні перелік заблокованих активів. Згадане рішення носить персональний характер та є підставою для тимчасового обмеження права певної особи користуватися та розпоряджатися належним їй майном, де б воно не знаходилося та з чого б воно не складалося.

Статтею 6 згаданого Закону передбачено, що застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей, визначених частиною першою статті 1 цього Закону, в умовах правового режиму воєнного стану.

Ця санкція може бути застосована лише щодо осіб, на яких накладено санкцію у виді блокування активів за рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, прийнятими після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб».

Справи, розпочаті в період дії правового режиму воєнного стану, в яких на момент припинення або скасування такого режиму не було ухвалене остаточне рішення, розглядаються в порядку, визначеному цим Законом.

Аналіз наведених правових положень Кодексу адміністративного судочинства України та Закону України «Про санкції» дає підстави дійти висновку, що введення у дію відповідного рішення Ради національної безпеки і оборони України про застосування персональних санкцій є підставою для суб'єкта звернення до суду із відповідним позовом заходів щодо пошуку наявного у особи майна (активів).

Як зазначалося вище, норма ст. 5-1 Закону України «Про санкції» є спеціальною нормою, яка регулює визначену їй предметом групу правовідносин – підстави, умови та порядок стягнення активів фізичних або юридичних осіб в дохід держави та є спеціальною щодо приписів статті 122 КАС України в частині строків звернення до суду із адміністративним позовом.

Отже, у суб'єкта звернення виникає право на пред'явлення визначених законом позовних вимог не з моменту винесення Указу Президента України про введення у дію відповідного рішення Ради національної безпеки та оборони України, а з моменту встановлення всіх умов для застосування санкції, зокрема належності особі певного майна (активів), разом з цим строк звернення до суду із відповідною позовною заявою обмежується періодом дії правового режиму воєнного стану.

В цьому контексті суд зазначає, що дані щодо наявності умов для застосування санкції позивач отримував, зокрема, і листом Офісу Генерального прокурора від 13.06.2023 № 10/1/1-6880-22 (т. 1 а.с. 194, 195), а висновок експерта за результатами проведення судової лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи за зверненням Департаменту санкційної політики МЮ України, датований 19.06.2023 та направлений суду уже після звернення із позовом.

З огляду на викладене суд дійшов висновку, що згаданий адміністративний позов подано до Вищого антикорупційного суду у межах строків позовної давності.

6. Позиції учасників справи

У судовому засіданні представники позивача підтримали позовні вимоги з підстав, наведених у позовній заяві.

Представник третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, ДП «АНТОНОВ» подала письмові пояснення, відповідно до яких підтримала позов та просила його задовольнити у повному обсязі.

Відповідач, представники третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору: ПАТ «ОАК» та «Ростех», у судові засідання не прибули, причин неявки не повідомили, правом подання відзиву на позов або заперечень щодо його задоволення не скористалися.

Вирішуючи питання щодо можливості розгляду справи за відсутності відповідача та третіх осіб, представники яких не з'явилися у судові засідання, суд зазначає про таке.

Відповідно до приписів частини 3 статті 268 та частини 5 статті 283-1 КАС України неприбуття у судові засідання учасника справи та/чи їх представників, повідомлених про дату, час та місце судового засідання, не перешкоджає розгляду позовної заяви по суті та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви у судовому засіданні.

Водночас, у цьому випадку важливим є питання обізнаності учасників провадження про розгляд справи та належне повідомлення їх про такий розгляд. Так, стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) гарантує право на справедливий і публічний розгляд справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом. Ключовими принципами статті 6 є верховенство права та належне здійснення правосуддя. Ці принципи також є основоположними елементами права на справедливий суд.

Одним із найголовніших аспектів забезпечення права на справедливий суд, що гарантується Конвенцією, є належне повідомлення учасників провадження про розгляд справи, оскільки неналежне повідомлення особи може призвести не тільки до порушення її права на справедливий суд, а й до чималих збитків для держави. Європейський суд з прав людини виходить з того, що громадяни мають право отримувати належне повідомлення про судові рішення, особливо у випадках, коли апеляційну скаргу може бути подано в чітко встановлений строк.

У справі *Bellet v. France* Європейський суд з прав людини зазначив, що стаття 6 Конвенції містить гарантії справедливого судочинства, одним з аспектів яких є доступ до суду. Рівень доступу, наданий національним законодавством, має бути достатнім для забезпечення права особи на суд з огляду на принцип верховенства права у демократичному суспільстві. Для того, щоб доступ був ефективним, особа повинна мати чітку практичну можливість оскаржити дії, які становлять втручання у її права.

Також Європейський суд з прав людини порушенням права на справедливий суд визнає судовий розгляд без повідомлення особи за її відомим місцем проживання (рішення у справі «*Schmidt v. Latvia*» від 27.04.2017, пункт 97). У пункті 87 рішення у справі «Салов проти України» (заява № 65518/01) Європейський суд з прав людини вказав, що принцип рівності сторін у процесі є лише одним з елементів більш широкого поняття справедливого судового розгляду, яке також включає фундаментальний принцип змагальності процесу. Більш того, принцип рівності сторін у процесі – у розумінні «справедливого балансу» між сторонами – вимагає, щоб кожній стороні надавалася розумна можливість представити справу в таких умовах, які не ставлять цю сторону у суттєво невігідне становище відносно другої сторони («*Dombo Beheer B.V. v. The Netherlands*», рішення від 27.10.1993, серія А, № 274, с. 19, § 33, та «*Ankerl v. Switzerland*», рішення від 23.10.1996, Reports 1996-V, § 38).

Окрім того, у пункті 26 рішення від 15.05.2008 у справі «Надточій проти України» (заява № 7460/03) Європейський суд з прав людини зазначив, що принцип рівності сторін – один із складників ширшої концепції справедливого судового розгляду – передбачає, що кожна сторона повинна мати розумну можливість представляти свою сторону в умовах, які не ставлять її в суттєво менш сприятливе становище у порівнянні з опонентом.

Як видно із зазначеного вище, дотримання процесуального механізму належного повідомлення учасників справи є необхідною і важливою умовою для забезпечення та реалізації завдань та принципів правосуддя.

Згідно з частинами 1, 2 статті 268 КАС України у справах, визначених, зокрема статтею 283-1 КАС України, щодо подання позовної заяви та про дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту

повістки на офіційну електронну адресу, а за її відсутності – кур'єром або за відомими суду номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку. Учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи, визначеної частиною першою цієї статті, з моменту направлення такого повідомлення працівником суду, про що останній робить відмітку у матеріалах справи, та (або) з моменту оприлюднення судом на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду.

Суд констатує, що у цьому випадку відповідач та представники третіх осіб були належним чином повідомлені про відкриття провадження у справі, про дату, час та місце розгляду справи шляхом:

- опублікування на веб-порталі судової влади України, відповідно до частини 2 статті 268 КАС України, ухвали про відкриття провадження, в якій, серед іншого, учасникам справи роз'яснено правові наслідки неприбуття у судові засідання, а також право подання відзиву на позовну заяву та заперечень. Додатково в ухвалі роз'яснено порядок вступу у справу інших осіб, у разі коли рішення у ній може вплинути на їх права, свободи, інтереси або обов'язки та повідомлено про те, що інформацію по даній справі можна отримати на веб-порталі Вищого антикорупційного суду за відповідним посиланням (т. 3 а.с. 4) (<https://court.gov.ua/userfiles/media/new folder for uploads/hcac/administrative/rulings/991 5279 23 19-06-2023.pdf>);

- опублікування на веб-порталі судової влади України повісток про виклик у судові засідання на 26.06.2023 (т. 3 а.с. 4) (<https://court.gov.ua/userfiles/media/new folder for uploads/hcac/summons/991 5279 23 19-06-2023.pdf>);

- направлення повістки про виклик у судові засідання за відомими суду поштовими адресами (т. 3 а.с. 6);

- направлення копії ухвали про відкриття провадження від 19.06.2023, копії позовної заяви з додатками та повістки про виклик у судові засідання на 26.06.2023 о 13:00 на відомі суду електронні адреси відповідача (info@ilyushin.org) (т. 3 а.с. 14-19), та третіх осіб: ПАТ «ОАК» (office@uacrussia.ru) (т. 3 а.с. 21-26), «Ростех» (info@rostec.ru) (т. 3 а.с. 28-33), ДП «АНТОНОВ» (info@antonov.com) (т. 3 а.с. 7-9), які ними отримано, що підтверджується відміткою про прочитання. А з електронної пошти «Ростех» (info@rostec.ru) навіть отримано зворотнє повідомлення, що не по призначенню /т. 3 а.с. 17-19, 24-26, 31-34/.

Також судом встановлено, що на виконання вимог частини 2 статті 161 КАС України, копію позовної заяви позивачем направлено третій особі ДП «АНТОНОВ» та останніми їх отримано, що підтверджується відміткою на супровідному листі (т. 2 а.с. 205-206).

Окрім того, судом встановлено, що позивач до звернення до суду з цим позовом намагався вживати заходів щодо направлення копій позовної заяви з додатками і відповідачу та третім особам, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору: ПАТ «ОАК» та «Ростех» (які знаходяться на території російської федерації). Зокрема, враховуючи той факт, що відповідач та названі треті особи є іноземними (російськими) юридичними особами та, відповідно, їхні адреси знаходяться за межами України, Міністерством юстиції здійснений запит № 38.3-12/1 від 16.08.2022 до Акціонерного товариства «Укрпошта» (далі – АТ «Укрпошта»), в якому висловлено прохання про надання інформації про те, чи здійснюється сполучення поштової кореспонденції між Україною та російською федерацією (т. 2 а.с. 194, зв. ст.). У відповідь на вказаний запит, АТ «Укрпошта» надала відповідь, згідно з якою повідомлено, що відповідно до статей 36-001.2, 17-143 та 17-219 Регламенту Всесвітньої поштової конвенції, з 24.02.2022 АТ «Укрпошта» припинила обмін поштовими відправленнями до/з російської федерації (т. 2 а.с. 194).

У зв'язку із цим, позивачем направлено копії позовної заяви з додатками на відомі електронні адреси ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» (info@ilyushin.org), та третіх осіб: ПАТ «ОАК» (office@uacrussia.ru), Державної корпорації «Ростех» (info@rostec.ru) (т. 2 а.с. 203-204).

З огляду на викладене, суд вважає, що у справі вжито всіх можливих заходів щодо

належного повідомлення усіх учасників справи про здійснення Вищим антикорупційним судом судового розгляду згаданого адміністративного позову, про дату призначеного судового засідання, наслідки неприбуття до суду. Суд вважає, що зазначені заходи є достатніми для того, щоб бути переконаним щодо належного повідомлення учасників справи.

Також суд звертає увагу, що 16.06.2023 на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України розміщено повідомлення про подання Мін'юстом позову до ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції» (<https://minjust.gov.ua/news/ministry/povidomlennya-pro-podannya-minyustom-pozovu-do-pat-aviatsiyniy-kompleks-imsvilyushina-pro-zastosuvannya-sanktsii-peredbachenoj-punktom-1-1-chastini-1-statti-4-zu-pro-sanktsii>).

Однак, незважаючи на вищевикладене, будь-якої реакції відповідача не послідувало, зокрема у вигляді оскарження до Верховного Суду Указу Президента України, яким введено в дію рішення Ради національної безпеки та оборони України від 19.10.2022 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» тощо.

Окремо, суд звертає увагу на те, що відповідно до положень статті 195 КАС України учасники справи мають право брати участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції поза межами приміщення суду.

Згідно із законодавством України можливість застосування дистанційного судового провадження притаманна для всіх видів судочинства, зокрема й адміністративного. Отже, суд констатує, що відповідач та треті особи: ПАТ «ОАК», «Ростех», перебуваючи за межами території України, є обізнаними про можливість їх участі у цій адміністративній справі поза межами приміщення суду в режимі відеоконференції. Водночас, судом жодним чином не обмежено їх у реалізації цього права.

За таких обставин, суд вважає за можливе здійснити розгляд цієї адміністративної справи за відсутності відповідача та третіх осіб (їх представників).

7. Оцінка доводів учасників справи та висновки суду

Заслухавши пояснення представників позивача, розглянувши матеріали адміністративної справи, всебічно і повно з'ясувавши у судовому засіданні усі фактичні обставини справи, на яких ґрунтується позов, об'єктивно, всебічно, повно оцінивши докази в їх сукупності, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, суд дійшов висновку, що цей адміністративний позов підлягає задоволенню з огляду на таке.

8. Встановлені у справі обставини та зміст спірних правовідносин

З матеріалів справи встановлено, що відповідачем є ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина», який є одним із провідних підприємств російської федерації, що здійснює розробку, виробництво, випробування та супровід експлуатації, гарантійне та сервісне обслуговування авіаційної техніки цивільного та військового призначення, у тому числі, важких військово-транспортних літаків ІЛ-76, які використовуються російською федерацією під час повномасштабного вторгнення. На підтвердження вказаного позивач посилається, зокрема на інформацію, яка повідомлялася першим заступником Міністра оборони, генерал-лейтенантом Олександром Павлюком у інтерв'ю для РБК-Україна (<https://www.rbc.ua/rus/news/oleksandr-pavlyuk-70-tisyach-rosiyan-vderlisya-1681132840.html>) та керівником Головного управління розвідки Міністерства оборони України Кирилом Будановим у інтерв'ю Дмитру Комарову (https://www.youtube.com/watch?v=yaOE1SDvJ6A&ab_channel=%D0%A1%D0%92%D0%86%D0%A2%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%98%D0%92%D0%9E%D0%A0%D0%86%D0%A2), які констатували, що у лютому 2022 року головні десантні сили окупантів з бронетехнікою намагалися приземлитися на транспортних літаках ІЛ-76, водночас, ворог планував висадити десант не тільки в Гостомелі, але й у Василькові. Однак, після бою 25.02.2022 підрозділи Збройних Сил України в районі Василькова знищили літак ІЛ-76МД з десантом (т. 1 а.с. 45).

Рішенням Ради національної безпеки та оборони України (далі – РНБО) від 19.10.2022 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» вирішено підтримати внесені Службою безпеки України пропозиції щодо застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) (т. 1 а.с. 160).

Відповідно до позиції 266 Додатку 2 до рішення РНБО від 19.10.2022 до ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» (Публичное акционерное общество «Авиационный комплекс им. С.В. Ильюшина», S.V. Ilyushin Aviation complex PJSC, основний державний реєстраційний номер 1027739118659) строком на десять років застосовано обмежувальні заходи (санкції), зокрема, у виді блокування активів – тимчасове обмеження права користуватися та розпоряджатися активами, що належать фізичній або юридичній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (т. 1 а.с. 164).

Указом Президента України від 19.10.2022 № 726/2022 введено в дію рішення РНБО від 19.10.2022 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (т. 1 а.с. 166).

Позивач, як на підставу для застосування санкції у виді стягнення в дохід держави активів, що належать відповідачу, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», покликався на те, що ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» суттєво сприяв вчиненню дій або ухваленню рішень, зокрема, але не виключно, шляхом:

- сприяння збройній агресії проти України, окупації/анексії території, яка відповідно до Конституції України входить до складу України, зокрема, шляхом постачання/надання, зберігання зброї, боеприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь (абзац 5 підпункту «а» пункту 2 частини 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції»);
- інформаційного сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зокрема, шляхом організації, фінансування та безпосереднього здійснення публічних дій, спрямованих на глорифікацію осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, представників збройних формувань держави-агресора (абзац 4 підпункту «в» пункту 2 частини 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції»).

9. Релевантні джерела права та позиція суду

Надаючи правову оцінку правовідносинам, що склались між сторонами, суд зазначає таке.

Статтями 1, 2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Відповідно до приписів статей 16, 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу. Зовнішньополітична діяльність України спрямована на забезпечення її національних інтересів і безпеки шляхом підтримання мирного і взаємовигідного співробітництва з членами міжнародного співтовариства за загально визнаними принципами і нормами міжнародного права.

Верховною Радою України 14.08.2014 з метою забезпечення створення механізму невідкладного та ефективного реагування на наявні і потенційні загрози національним інтересам і національній безпеці України, включаючи ворожі дії, збройний напад інших держав чи недержавних утворень, завдання шкоди життю та здоров'ю населення, захоплення заручників, експропріацію власності на території України, завдання майнових втрат та створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод (відповідно до пояснювальної записки до законопроекту № 1644-VII від 14.08.2014) прийнято Закон України «Про санкції» від 14.08.2014 № 1644-VII (далі – Закон № 1644-VII), який набрав чинності 12.09.2014.

Відповідно до преамбули Закон України «Про санкції» був прийнятий, виходячи з положень Конституції України, Декларації про державний суверенітет України та загальновизнаних міжнародних норм і правил, констатуючи, що пріоритетами національних інтересів України є, зокрема, гарантування конституційних прав і свобод людини і громадянина, захист державного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності державних кордонів, недопущення втручання у внутрішні справи України, розвиток рівноправних взаємовигідних відносин з іншими державами світу в інтересах України, заявляючи, що пряме або опосередковане втручання у внутрішні і зовнішні справи України під будь-яким приводом є неприпустимим, усвідомлюючи потребу невідкладного та ефективного реагування на наявні і потенційні загрози національним інтересам і національній безпеці України, включаючи ворожі дії, збройний напад інших держав чи недержавних утворень, завдання шкоди життю та здоров'ю населення, захоплення заручників, експропріацію власності держави, фізичних та юридичних осіб, завдання майнових втрат та створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод.

Приписами статті 1 Закону України «Про санкції» передбачено, що з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави можуть застосовуватися спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (далі – санкції). Санкції можуть застосовуватися з боку України по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність.

Відповідно до статті 2 Закон України «Про санкції» правову основу застосування санкцій становлять Конституція України, міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, закони України, нормативні акти Президента України, Кабінету Міністрів України, рішення Ради національної безпеки та оборони України, відповідні принципи та норми міжнародного права.

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» від 12.05.2022 № 2257-IX, який набрав чинності 24.05.2022 (далі – Закон № 2257-IX), внесені зміни до Закону України «Про санкції» та доданий новий вид санкції «стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними» (пункт 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції»).

Санкція, передбачена пунктом 1-1 частини 1 статті 4 вказаного Закону (далі – санкція або стягнення активів), має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (зокрема шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (зокрема шляхом фінансування та/або здійснення дій щодо матеріально-технічного забезпечення діяльності держави-агресора) вчиненню таких дій іншими особами, зокрема до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності російської федерації та її резидентів» (частина 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції»).

Окрім того, застосування такого виду санкції спрямоване на сприяння зупиненню агресивних дій російської федерації (далі – росія або рф) та припинення підтримки її нинішнього політичного режиму і прихильників режиму для продовження збройної агресії; здійснення швидкого та ефективного відшкодування збитків, завданих Україні та її народу, за рахунок коштів, отриманих від стягнутих активів, та запобігання подальшому сприянню та підтримці «воєнних операцій» росії і порушенню нею норм міжнародного права шляхом встановлення

6

конкретних і невідворотних наслідків таких дій – втрати власних активів; запобігання вчиненню росією на території України воєнних злочинів, злочинів проти людяності та масштабності руйнування цивільної інфраструктури; укріпленню фінансово-економічного підґрунтя, обороноздатності Української держави та компенсації шкоди жертвам злочинів росії, сприятимуть сатисфакції громадян (компенсація шкоди) та державі (через укріплення її фінансово-економічного підґрунтя).

Відповідно до пункту 1 частини 1 статті 3 Закону України «Про санкції» підставами для застосування санкцій є:

1) дії іноземної держави, іноземної юридичної чи фізичної особи, інших суб'єктів, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод;

2) резолюції Генеральної Асамблеї та Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй;

3) рішення та регламенти Ради Європейського Союзу;

4) факти порушень Загальної декларації прав людини, Статуту Організації Об'єднаних Націй.

Підставою для застосування санкцій також є вчинення іноземною державою, іноземною юридичною особою, юридичною особою, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземцем, особою без громадянства, а також суб'єктами, які здійснюють терористичну діяльність, дій, зазначених у пункті 1 частини 1 цієї статті, стосовно іншої іноземної держави, громадян чи юридичних осіб останньої (частина 3 статті 3 Закону України «Про санкції»).

Відповідно до абзацу 2 частини 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції» санкція, передбачена пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону, може бути застосована: 1) лише щодо осіб, на яких накладено санкцію у виді блокування активів за рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, прийнятими після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» та 2) лише в період дії правового режиму воєнного стану.

10. Щодо застосування положень Закону України «Про санкції» до правовідносин, що склались між сторонами

Окрему увагу необхідно приділити питанню можливості застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», з урахуванням положень, закріплених у статті 6 згаданого Закону.

Так, відповідно до пункту 3 цієї статті застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей, визначених частиною першою статті 1 цього Закону, в умовах правового режиму воєнного стану. Ця санкція може бути застосована лише щодо осіб, на яких накладено санкцію у виді блокування активів за рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, прийнятими після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб».

Отже, застосувати стягнення активів можна лише щодо тих осіб, рішення про блокування активів яких було прийнято після 24.05.2022.

Як уже встановлено, санкцію у виді блокування активів застосовано до ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» на підставі Указу Президента України № 726/2022 від 19.10.2022, яким, введено в дію Рішення РНБО від цієї ж дати «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)».

Отже, рішення про блокування активів відповідача прийнято після 24.05.2022, що, водночас, дає можливість застосовувати до відповідача санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

Наполягаючи на задоволенні позову, представник Міністерства юстиції України посилається на положення пункту 1-1 частини 1 статті 4 та статтю 5-1 Закону України «Про санкції». Разом із цим, частина дій відповідача, якими позивач обґрунтовує свої позовні вимоги, вчинена до 24.05.2022, що є датою набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб». Отже, постає питання щодо дії зазначених правових норм у часі та можливості їх застосування до правовідносин, які склалися між сторонами.

Позицію щодо дії в часі законів та інших нормативно-правових актів висловлено Конституційним Судом України у рішеннях, зокрема, від 13.05.1997 № 1-зп, від 09.02.1999 № 1-рп/99, від 05.04.2001 № 3-рп/2001. Так, Конституційний Суд України зазначив, що:

–закони та інші нормативно-правові акти поширюють свою дію тільки на ті відносини, які виникли після набуття законами чи іншими нормативно-правовими актами чинності;

–дію нормативно-правового акта в часі треба розуміти так, що вона починається з моменту набрання цим актом чинності і припиняється із втратою ним чинності, тобто до події, факту застосовується той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали або мали місце;

–дія закону та іншого нормативно-правового акта не може поширюватися на правовідносини, які виникли і закінчилися до набрання чинності цим законом або іншим нормативно-правовим актом.

З цього приводу суд зауважує, що підставами застосування санкцій у виді блокування активів фізичних та юридичних осіб, є дії фізичної та юридичної особи, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод (пункт 1 частини 1 статті 3 Закону України «Про санкції»).

Вищенаведена норма, у цій редакції, діє від часу набрання чинності згаданого закону – 12.09.2014 і по сьогоднішній день (без внесення будь-яких змін до неї). Наведене, на переконання суду, свідчить про те, що відповідач, починаючи з 12.09.2014, мав бути обізнаним, що у випадку вчинення вищезазначених дій, щодо нього можуть бути запроваджені санкції з боку держави України, зокрема, блокування активів.

У цій частині рішення РНБО про застосування санкції у виді блокування активів ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина», з точки зору дії правової норми у часі, відповідає, як теоретичним підходам, так і положенням статті 58 Конституції України. На це вказує те, що спочатку був прийнятий Закон України «Про санкції», який передбачав наслідки за певні дії, а вже після набуття чинності закону, відповідач вчиняв дії, які є підставами для застосування санкції у виді блокування активів, як передумови застосування санкції у виді стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній особі.

Отже, до правовідносин, що склались між сторонами, можуть бути застосовані положення Закону України «Про санкції».

Оскільки положення статті 58 Конституції України поширюються і на підпункт 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», суду необхідно перевірити, чи вбачаються у діях відповідача підстави, передбачені частиною 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції», які виникли або існували та продовжили існувати після набуття змін до цього Закону (набуття чинності Закону № 2257-IX), а саме станом на 24.05.2022.

11. Обставини, які необхідно встановити

Отже, у цьому випадку суду необхідно встановити, що:

- 1) позивач звернувся до суду з адміністративним позовом під час дії правового режиму воєнного стану (абзац 1 пункту 1 статті 6 Закону України «Про санкції»);
- 2) на відповідача накладено санкцію у виді блокування активів за рішенням РНБО, прийнятим після набрання чинності Законом України № 2257-IX (абзац 2 пункту 1 статті 6 Закону України «Про санкції»),
- 3) наявні підстави застосування санкції, передбачені частиною 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції».

12. Щодо правового режиму воєнного стану

З приводу правового режиму воєнного стану, суд зазначає таке.

Починаючи з листопада 2021 року, російська федерація активно накопичувала війська на кордоні з Україною як зі свого боку, так і з боку білорусі, заповнюючи, водночас, у відсутності будь-яких намірів атакувати Україну.

21.02.2022 росія офіційно «визнала» «державами» створені в окремих районах Донецької та Луганської областей України незаконні терористичні утворення «Луганська народна республіка» та «Донецька народна республіка».

24.02.2022 президент російської федерації оголосив початок так званої «спеціальної військової операції» під приводом здійснення «демілітаризації та денацифікації України».

Після цього, близько четвертої години ранку були здійснені ракетні удари по всій території України, а російські війська здійснили широкомасштабне вторгнення на територію України, увійшовши з боку російської федерації, білорусі та тимчасово окупованого Кримського півострова.

У зв'язку із цим, Указом Президента України «Про введення воєнного стану» від 24.02.2022 № 64/2022 в Україні запроваджено воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24.02.2022 строком на 30 діб (т. 1 а.с. 41). Цей Указ, затверджений Законом України від 24.02.2022 № 2102-IX.

Згідно з пунктом 3 названого Указу Президента у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, зокрема, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України.

Окрім того, Указом Президента України від 24.02.2022 № 69/2022 оголошено загальну мобілізацію. Цей Указ, затверджений Законом України від 03.03.2022 № 2105-IX.

У подальшому строк проведення загальної мобілізації та воєнного стану в Україні продовжено до 18.08.2023 включно (т. 1 а.с. 44).

Водночас, важливо відмітити, що 12.10.2022 Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй на поновленій 11-й Надзвичайній спеціальній сесії щодо агресії російської федерації проти України переважною більшістю голосів схвалила резолюцію A/RES/ES-11/4 «Територіальна цілісність України: захист принципів Статуту Організації Об'єднаних Націй». За резолюцію проголосували 143 держави – члени Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН), 35 країн утрималися, лише 5 проголосували проти (російська федерація, білорусь, Корея, Корея Народна-демократична Республіка, Нікарагуа, Сирія). У резолюції підтверджується відданість суверенітету, незалежності, єдності та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, що поширюються на її територіальні води, а також міститься рішуча вимога до російської федерації негайно вивести всі військові сили з території України. Резолюція також містить такі важливі положення:

- визнання незаконності територіальних привласнень у результаті погрози силою або застосування сили;
- визнання факту, що перебування частин вищезгаданих українських регіонів під тимчасовим військовим контролем російської федерації є результатом агресії та порушення суверенітету, політичної незалежності і територіальної цілісності України;

- вимога щодо негайного і безумовного скасування рішень російської федерації щодо статусу чотирьох областей України як несумісних з принципами Статуту ООН;
- підкреслення того, що будь-який політичний діалог та переговори мають відбуватися з дотриманням суверенітету і територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів і відповідно до принципів Статуту ООН;
- підтвердження вимоги до російської федерації негайно, повністю і безумовно вивести усі свої військові сили з території України в межах її міжнародно визнаних кордонів.

Ухвалена резолюція Генеральної Асамблеї ООН стала важливою частиною міжнародного інструментарію для притягнення росії до відповідальності за її злочини проти Українського народу та формування міжнародної коаліції на підтримку України.

13. Щодо накладення санкції у виді блокування активів

Судом встановлено, що Указом Президента України від 19.10.2022 № 726/2022 введено в дію рішення РНБО від 19.10.2022, яким на активи ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» накладено санкцію, передбачену пунктом 1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

У межах перевірки належності умов застосування стягнення активів, суд вважає за необхідне дослідити правомірність рішення про блокування активів відповідача в аспекті його ухвалення належним суб'єктом та з дотриманням встановлених законодавством процедур.

Закон України «Про Раду національної безпеки і оборони України», відповідно до його преамбули, визначає правові засади організації та діяльності Ради національної безпеки і оборони України, її склад, структуру, компетенцію і функції.

Згідно зі статтею 1 згаданого Закону РНБО відповідно до Конституції України є координаційним органом з питань національної безпеки і оборони при Президентові України.

Статтею 10 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України» встановлено, що прийняті рішення РНБО України вводяться в дію указами Президента України. Рішення Ради національної безпеки і оборони України, введені в дію указами Президента України, є обов'язковими до виконання органами виконавчої влади.

Судом під час розгляду справи встановлено, що рішення РНБО від 19.10.2022 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», як і Указ Президента України від 19.10.2022 № 726/2022, яким воно введене в дію, є чинними та не оскаржувались.

Вказане Рішення РНБО стало також і підставою звернення позивача із цим адміністративним позовом до Вищого антикорупційного суду.

Отже, суд дійшов висновку, що вказані рішення винесені у межах дискреції зазначеного адміністративного органу, явних підстав для виникнення сумнівів у правомірності цих рішень судом не встановлено.

Більше того, як зазначила Велика Палата Верховного Суду у постанові від 13.01.2021 у справі № 9901/405/19: «При введенні в дію рішення РНБО про такі санкції (блокування активів) Президент як гарант Конституції України, якому народом України надано представницький мандат та якому Конституцією України надано повноваження вводити в дію рішення РНБО, має самостійно оцінити наявність та достатність підстав для введення такої санкції».

Судовий контроль за таким рішенням є обмеженим, оскільки суд, з одного боку, не може за Президента повторно оцінити наявність та достатність підстав для ведення таких санкцій в межах його дискреції (що означало б порушення принципу розподілу влади), але, з іншого боку, суд може перевірити дотримання меж такої дискреції та процедури введення санкцій».

Водночас, як уже вище зазначено, ознак порушення меж дискреції Президента при вирішенні питання достатності підстав і доказів для введення санкції, передбаченої пунктом 1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», щодо ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина», судом не встановлено.

14. Щодо підстав застосування санкції

З цього приводу варто зазначити, що положеннями частини 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції» визначено виключний перелік підстав застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього Закону.

Так, відповідно до абзацу 1 частини 1 згаданої статті визначено, що санкція, передбачена пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього Закону, має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів».

Підставами застосування санкції (стягнення активів) є, зокрема:

- сприяння збройній агресії проти України, окупації/анексії території, яка відповідно до Конституції України входить до складу України, зокрема шляхом постачання/надання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь (абзац 5 підпункту «а» пункту 2 частини 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції»);

- інформаційне сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зокрема шляхом організації, фінансування та безпосереднього здійснення публічних дій, спрямованих на глорифікацію осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, представників збройних формувань держави-агресора, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих державою-агресором, а також представників окупаційної адміністрації держави-агресора та представників підконтрольних державі-агресору самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України (абзац 4 підпункту «в» пункту 2 частини 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції»).

Для встановлення підстав для застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», суд має дослідити та оцінити надані позивачем докази у їх сукупності.

15. Щодо оцінки доказів

Приписами частини першої статті 9 КАС України закріплено, що розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Суд вживає визначені законом заходи, необхідні для з'ясування всіх обставин у справі, у тому числі щодо виявлення та витребування доказів з власної ініціативи (частина четверта статті 9 КАС України).

Поняття і перелік доказів, які передбачені в адміністративному процесі, визначено у статтях 72, 91, 94, 96, 99, 101 КАС України.

Згідно з частиною першою статті 72 КАС України доказами в адміністративному судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи.

Тобто докази – це урегульована процесуальним законодавством, існуюча у певній процесуальній формі інформація (фактичні дані), яка надає можливість адміністративному суду, що розглядає справу, достеменно або певним чином відтворити та встановити усі обставини публічно-правового спору, які мають значення для правильного вирішення адміністративної справи.

Законність, обґрунтованість та вмотивованість судового рішення обумовлюється, зокрема, порядком оцінки доказів і визначенням їхньої якості з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупності зібраних доказів – з точки зору достатності та взаємозв'язку для ухвалення відповідного судового рішення. Аналогічного висновку дійшов Верховний Суд у

постанові від 28.07.2022 у справі № 620/3006/21.

Докази мають бути: належними (стаття 73 КАС України); допустимими (стаття 74 КАС України); достовірними (стаття 75 КАС України); достатніми (стаття 76 КАС України).

За правилами частин першої, другої, четвертої та шостої статті 77 КАС України кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу. Суб'єкт владних повноважень повинен подати суду всі наявні у нього документи та матеріали, які можуть бути використані як докази у справі. Докази суду надають учасники справи. Суд може пропонувати сторонам надати докази та збирати докази з власної ініціативи, крім випадків, визначених цим Кодексом. Якщо учасник справи без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які він посилається, суд вирішує справу на підставі наявних доказів.

В адміністративних справах, визначених статтею 283-1 цього Кодексу, суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони.

Дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи (докази в адміністративному судочинстві), встановлюються такими засобами (стаття 72 КАС України): 1) письмовими доказами (стаття 94 КАС України); 2) речовими доказами (стаття 96 КАС України); 3) доказами (стаття 99 КАС України); 4) висновками експертів (статті 101, 112 КАС України); 5) показаннями свідків (стаття 91 КАС України).

У силу приписів статті 90 КАС України суд оцінює докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні. Жодні докази не мають для суду наперед встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності. Суд надає оцінку як зібраним у справі доказам в цілому, так і кожному доказу (групі однотипних доказів), що міститься у справі, мотивує відхилення або врахування кожного доказу (групи доказів).

Суд звертає увагу, що доказування не може ґрунтуватися на припущеннях. Достатніми є докази, які у сукупності дають змогу дійти висновку про наявність або відсутність обставин справи, які входять до предмета доказування.

Отже, сторона, яка посилається на ті чи інші обставини, знає і може навести докази, на основі яких суд може отримати достовірні відомості про них. У іншому випадку, за умови недоведеності тих чи інших обставин, суд має право винести рішення у справі на користь протилежної сторони. Отже, доказування є юридичним обов'язком сторін та інших осіб, які беруть участь у справі.

Відповідно до частини 2 статті 77 КАС України довести правомірність своїх дій чи бездіяльності відповідно до принципу офіційності в адміністративному судочинстві зобов'язаний суб'єкт владних повноважень.

Водночас, відповідно до принципу змагальності інша сторона у справі (у цьому випадку – відповідач ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина») має спростувати доводи суб'єкта владних повноважень, якщо їх обґрунтованість заперече.

Відповідно до статті 94 КАС України письмовими доказами є документи (крім електронних документів), які містять дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору. Письмові докази подаються в оригіналі або в належним чином засвідченій копії, якщо інше не визначено цим Кодексом. Якщо для вирішення спору має значення лише частина документа, подається засвідчений витяг з нього. Учасник справи, який подає письмові докази в копіях (електронних копіях), повинен зазначити про наявність у нього або іншої особи оригіналу письмового доказу.

Згідно з вимогами статті 99 КАС України електронними доказами є інформація в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, що мають значення для справи,

зокрема, електронні документи (текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи тощо), веб-сайти (сторінки), текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі. Такі дані можуть зберігатися, зокрема на портативних пристроях (картах пам'яті, мобільних телефонах тощо), серверах, системах резервного копіювання, інших місцях збереження даних в електронній формі (в тому числі в мережі Інтернет).

До позовної заяви приєднано роздруківки веб-сторінок (паперові копії веб-сторінок), що містять дані, якими Міністерством юстиції України підтверджує наявність обставин (фактів), що обґрунтовують їх вимоги. Враховуючи, що в позовній заяві надані посилання на місце зберігання даних в електронній формі в мережі Інтернет, судом зазначені посилання приймаються як оригінал електронного документу, а відповідні дані судом роздрукована та приєднано до матеріалів справи.

Водночас, відповідно до частини третьої статті 78 КАС України обставини, визнані судом загальновідомими, не потребують доказування.

Колегія суддів зазначає, що загальнодоступність певної інформації сама по собі не свідчить про її загальновідомість та не звільняє суд від обов'язку її дослідження.

Так, обставини можуть бути визнані загальновідомими, якщо вони відомі широкому колу осіб (людству, населенню держави, регіону, територіальній громаді), у тому числі судді. Водночас, має бути дотримано двох критеріїв, а саме: об'єктивного – відомість факту широкому колу осіб; суб'єктивного - обізнаність судді про такі обставини.

Якщо суддя особисто не знає про певну загальновідому обставину, він може звернутися до достовірних джерел. Різновидом таких загальнодоступних джерел, можуть бути веб-сайти.

Аналогічна позиція висловлена Верховним Судом у постанові від 18.04.2018 у справі № 826/19844/16.

Тобто, в цьому випадку в межах адміністративної справи № 991/6376/22 для оцінювання публікацій в інтернет-виданнях на предмет їхнього доказового значення варто спочатку ознайомитися з їхнім змістом, відтак вирішити, чи брати їх до уваги при прийнятті рішення за наслідками судового розгляду.

Окрім того, з постанови Верховного Суду від 29.09.2022 у справі № П/857/7/22 встановлено, що свої висновки Судом зроблені серед іншого, з посиланням на такі докази, як скріншоти веб-сторінок інтернет-видань, сайти інформаційних агентств, інтернет-сторінки, у тому числі у соціальних мережах тощо. Більше того, з посиланням на згадані докази, Верховний Суд дійшов висновку, зокрема, щодо пропаганди проросійських політичних ідей та наративів.

Відповідно абзацу 2 частини 8 статті 5 Закону України «Про санкції» Міністерство юстиції України має право залучати до виявлення та розшуку таких активів інші органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Ці органи забезпечують сприяння Міністерству юстиції України у виявленні та розшуку відповідних активів у межах прав та можливостей, наданих їм законодавством, яке регулює статус та організацію їхньої діяльності.

На обґрунтування заявлених позовних вимог суду надано електронні та письмові докази: відомості, отримані позивачем з офіційних реєстрів, від підприємств, установ та організацій тощо. Також суду надано відповіді на запити Міністерства юстиції України від Офісу Генерального прокурора, Служби зовнішньої розвідки України, копії матеріалів незакінченого кримінального провадження, зокрема копії протоколу огляду, витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань, листів, а також висновку експертизи.

Водночас, судом встановлено, що позивачем матеріали кримінального провадження отримано у межах наданих йому статтею 5 Закону України «Про санкції» повноважень та від уповноважених на те суб'єктів (органів досудового розслідування).

Водночас, такі докази у своїй сукупності з іншими письмовими доказами відповідають фактам об'єктивної дійсності, а саме підтверджують, по-перше, підтримку відповідачем дій країни-агресора, країни-терориста, що підривають та загрожують національній безпеці, суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності України та, по-друге, належність

відповідачу певного майна, а також фактичне знаходження такого майна у третьої особи ДП «АНТОНОВ».

Відповідно до висновку Великої Палати Верховного Суду у постанові від 03.07.2019 у справі № 342/180/17-ц, обґрунтування наявності обставин повинно здійснюватися за допомогою належних, допустимих і достовірних доказів, а не припущень, що й буде відповідати встановленому статтею 6 Конвенції принципу справедливості розгляду справи судом.

З урахуванням наведеного, суд вважає, що докази, надані позивачем разом із позовною заявою та які досліджені судом під час судового розгляду, на котрі, містяться посилання в мотивувальній частині рішення, у своїй сукупності відповідають вимогам належності, допустимості та достовірності. Поряд з цим, позивачем в достатній мірі обґрунтовано вказаними доказами заявлені позовні вимоги.

16. Підтвердження факту підтримки відповідачем дій країни-агресора, що створює загрозу національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України

Так, 24.10.1945 набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй ([https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter Ukrainian.pdf](https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter%20Ukrainian.pdf)). До складу ООН увійшли, серед інших, Українська Радянська Соціалістична Республіка (з 24.08.1991 – Україна), Союз Радянських Соціалістичних Республік (з 24.12.1991 – російська федерація) та ще 49 країн – засновниць, а надалі до вказаної міжнародної організації прийняті інші країни світу.

Відповідно до частини 1 статті 1 Статуту ООН Організація Об'єднаних Націй переслідує мету підтримувати міжнародний мир і безпеку і з цією метою вживати ефективних колективних заходів для запобігання і усунення загрози миру і подавлення актів агресії чи інших порушень миру, проводити мирними засобами відповідно до принципів справедливості і міжнародного права налагодження чи дозвіл міжнародних спорів чи ситуацій, які можуть призвести до порушення миру.

Частиною 2 статті 2 Статуту ООН передбачено, що всі члени Організації Об'єднаних Націй добросовісно виконують прийняті на себе за цим Статутом обов'язки, щоб забезпечити їм всім у загальному права і переваги, що випливають з належності до складу Членів Організації.

Відповідно до частини 4 вказаної статті Статуту ООН всі члени Організації Об'єднаних Націй утримуються в їх міжнародних відносинах від загрози силою чи її застосування як проти територіальної недоторканності чи політичної незалежності будь-якої країни, так і будь-яким іншим способом, несумісним з Цілями Організації Об'єднаних Націй.

Водночас, у преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>) зазначено, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації територія України в існуючих кордонах є недоторканною і не може бути змінена та використана без її згоди.

24.08.1991 Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>), яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України, територія якої є неподільною та недоторканною.

Окрім того, згідно з пунктами 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158#Text), російська федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні їх зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язались утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності

України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Також, 31.05.1997, відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань за Заключним актом Народи з безпеки і співробітництва в Європі, Україна та російська федерація уклали Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і російською федерацією (ратифікований Законом України від 14.01.1998 № 13/98-ВР та федеральним законом російської федерації від 02.03.1999 № 42 ФЗ) (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643_006#Text).

Відповідно до статей 2, 3 зазначеного Договору російська федерація зобов'язалась поважати територіальну цілісність України, підтвердила непорушність існуючих між ними кордонів та будівництво відносин на основі принципів взаємної поваги суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або загрози силою, включаючи економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загально визнаних норм міжнародного права.

28.01.2003 Україна та російська федерація уклали Договір про українсько-російський державний кордон (ратифікований Законом України від 20.04.2004 №1681-IV та федеральним законом російської федерації від 22.04.2004 № 24 ФЗ) (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643_157#Text).

Відповідно до статті 2 зазначеного Договору сторони домовилися, що Українсько-російський державний кордон проходить так, як це зазначено в Описі проходження державного кордону між Україною та російською федерацією (Додаток 1) і зображено суцільною лінією червоного кольору на картах державного кордону між Україною та російською федерацією (Додаток 2), станом на момент підписання даного Договору.

У преамбулі Договору сторони зазначили про прихильність цілям і принципам Статуту Організації Об'єднаних Націй, а також положенням Гельсінського Заключного акта 1975 року (<https://www.osce.org/helsinki-final-act>), яким затверджена «Декларація принципів, якими держави-учасниці керуватимуться у взаємних відносинах». Декларацією закріплені такі принципи: 1) суверенна рівність, поважання прав, притаманних суверенітету; 2) незастосування сили або загрози силою, 3) непорушність кордонів, 4) територіальна цілісність держав, 5) мирне врегулювання суперечок, 6) невтручання у внутрішні справи, 7) поважання прав людини та основних свобод включаючи свободу совісті, релігії та переконань, 8) рівноправ'я та право народів розпоряджатися своєю долею, 9) співробітництво між державами, 10) сумлінне виконання зобов'язань за міжнародним правом.

Однак, незважаючи на вказані закріплені та визнані міжнародні норми, російська федерація порушила вимоги Статуту ООН, зокрема, на сьогодні здійснює нічим не виправдану агресію проти України, як країна-агресор. Така спланована заздалегідь збройна агресія росії проти України розпочалася 20.02.2014 з військової операції збройних сил російської федерації із захоплення (тимчасової окупації) частини території України – Кримського півострова, після чого росія перейшла до наступного етапу – війни на українському Донбасі. Так, підрозділи російського спецназу та інших збройних формувань російської федерації захопили місцеві органи влади, поліцейські відділки, військові об'єкти України в окремих районах Донецької і Луганської областей України.

Надалі, 28.02.2014 відбулося Засідання Ради Безпеки ООН, на якому вперше було проінформовано членів цього єдиного міжнародного органу колективної безпеки про початок збройної агресії російської федерації, яка відбулася на території Автономної Республіки Крим – території Незалежної України.

Станом на 01.03.2014 ситуація продовжувала загострюватися. Зокрема, рада федерації російської федерації прийняла рішення про надання згоди президенту росії на використання військових підрозділів в Україні. Засідання ради федерації стало підставою проведення 7124-го засідання Ради Безпеки ООН, на якому у відкритому засіданні Постійний представник

України при ООН вже публічно оцінив дії росії як акт агресії проти України. Окрім цього, у своїх виступах таку позицію підтримали й інші члени Ради Безпеки ООН.

Отже, розпочавши збройну агресію проти України, російська федерація порушила фундаментальні норми й принципи міжнародного права, низку двосторонніх і багатосторонніх договорів та угод.

Водночас, одним із суб'єктів, який вніс і продовжує вносити свій вклад в підтримку збройної агресії російської федерації проти України, є ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» (який є правонаступником всіх прав та обов'язків Відкритого акціонерного товариства «Вороніжське акціонерне літакобудівельне товариство»), що підтверджується наступним.

Так, ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» (скорочена назва – ПАТ «ІЛ») є правонаступником всіх прав та обов'язків Відкритого акціонерного товариства «Вороніжське акціонерне літакобудівельне товариство» (з 09.06.2015 перейменоване в Публічне акціонерне товариство «Вороніжське акціонерне літакобудівельне товариство», що зафіксовано у Додатковій угоді № 10 від 01.07.2015 до Договору № П078/10-464 від 10.02.2010 (т. 2 а.с. 21).

Вищевказане встановлено також, з огляду на наступні документи:

- виписку з із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 06.06.2023 № ЮЕ9965-23-80384442, пункти 231-234 (т. 1 а.с. 65);

- лист Філіялу ПАТ «Вороніжське акціонерне літакобудівельне товариство» від 09.11.2021 за № 291/17 (т. 2 а.с. 81-82), копія якого додана ДП «АНТОНОВ» до листа від 14.02.2023 за № 419/2221-23 (т. 1 а.с. 226);

- лист запису Єдиного державного реєстру юридичних осіб (Форма № Р50007) від 01.11.2021 (т. 2 а.с. 83-86), копія якого додана ДП «АНТОНОВ» до листа від 14.02.2023 за № 419/2221-23 (т. 1 а.с. 226);

- протокол огляду від 01.06.2023, який проводився в межах досудового розслідування кримінального провадження № 4202200000000480 (т. 1 а.с. 108-109).

Як встановлено з протоколу огляду від 01.06.2023, органом досудового розслідування здійснюється досудове розслідування кримінального провадження № 4202200000000480, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 20.04.2022 за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 113, частиною 1 статті 437, статтею 110-2 КК України, з метою встановлення факту пов'язаності ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» з Військово-промисловим комплексом російської федерації (далі – ВПК рф). Так, у вказаному протоколі зафіксовано наступне:

«За посиланням <https://www.aviationunion.ru/media/news/24953/> здійснено перехід на сайт «СОЮЗА АВИОПРОИЗВОДИТЕЛЕЙ РОССИИ», у якому міститься інтерв'ю заступника голови науково-технічної ради «ПАО «Іл» - «Николая Таликова», опубліковане 05.09.2022.

Серед іншого на запитання журналіста представник «ПАО «Іл» надав наступні відповіді:

«- Идет ли в «Ильюшине» работа над созданием транспортных машин - более тяжелых, чем Ил-76, на уровне Ан-124 или Lockheed C-5 Galaxy?

- Работы по созданию тяжелого военно-транспортного самолета в ОКБ ведутся. Он должен будет заменить самолет Ан-124. Вместе с Министерством обороны РФ проведена определенная, очень важная и объемная часть работ по этому самолету. Следующие этапы начнутся по решению Минобороны и Минпромторга РФ. Наше ОКБ готово к ним.»

«- Каким образом повлияла специальная военная операция на Украине на проблему защищенности самолетов, в том числе транспортных, от зенитных средств противника? Какие меры применялись ранее, например в Афганистане?

Специальная военная операция на Украине открыла, видимо, новые концепции применения военно-транспортной авиации. Но пока эти вопросы обсуждаются в Министерстве обороны РФ, и, естественно, наше ОКБ как разработчик самолетов военно-транспортной авиации будет привлечено к решению возникших в ходе СВО задач» (т. 1 а.с. 201-202, т. 3 а.с. 89).

Також, як встановлено із протоколу огляду від 01.06.2023, на офіційній сторінці

ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» у соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ» міститься дописи:

- від 01.06.2022, в якому присутнє привітання особового складу військово-транспортної авіації із професійним святом. У вказаному дописі міститься також цитата першого заступника Генерального директора ПАТ «ОАК» та Керуючого директора ПАТ «ІЛ» Сергія Яркового «*Мы наращиваем темпы серийного производства тяжелых транспортников для обеспечения наших вооруженных сил современными и надежными машинами. Наши военно-транспортные самолеты, в том числе самый современный Ил-76МД-90А являются не только важнейшим средством обеспечения мобильности нашей армии, их применение выходит далеко за рамки военных действий...*» (т. 1 а.с. 200, т. 3 а.с. 93).

- від 12.06.2022, в якому присутнє привітання «С ДНЕМ РОССИИ, #МыВместе, #МыРоссия» (т. 1 а.с. 199, т. 3 а.с. 95).

Водночас, копію вказаного протоколу огляду від 01.06.2023 надано Офісом Генерального прокурора разом із відповіддю від 13.06.2023 (т. 1 а.с. 194).

Поряд із цим, частиною 8 статті 5 Закону України «Про санкції» встановлено, що центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, вживає заходів щодо виявлення та розшуку активів фізичних та юридичних осіб, зазначених у відповідних рішеннях Ради національної безпеки і оборони України. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, має право залучати до виявлення та розшуку таких активів інші органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Ці органи забезпечують сприяння центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, у виявленні та розшуку відповідних активів у межах прав та можливостей, наданих їм законодавством, яке регулює статус та організацію їхньої діяльності.

Також слід зазначити, що з відповіді Офісу Генерального прокурора (т. 1 а.с. 174-175), наданої на запит Мін'юсту № 22924/38.1.1/7-23 від 24.02.2023 (т. 1 а.с. 171-173) встановлено, що Головним слідчим управлінням Служби безпеки України за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні № 42022000000000480 від 20.04.2022 за ч. 1 ст. 113, ч. 1 ст. 437, ч. 4 ст. 110-2 КК України, в якому, зокрема, встановлено, що громадяни рф, які є кінцевими бенефіціарними власниками підприємств, що зареєстровані на території України, здійснюють фінансування в особливо великих розмірах дій, спрямованих на зміну меж території або державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, а також насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади тощо. Зокрема, встановлено причетність до вказаної протиправної діяльності посадових осіб ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина».

Відповідно до інформації Головної бази даних санкцій, накладених після нападу росії на Україну (<https://sanctions.nazk.gov.ua/sanction-company/1909/>), яка формується за підтримки Міністерства закордонних справ України та Національного агентства з питань запобігання корупції, підставами для накладення санкцій на ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина», який є дочірньою компанією Об'єднаної авіаційної корпорації, є те, що підприємство виробляє цивільні та військові літаки, у тому числі, важкі транспортні літаки Іл-76, які використовуються збройними силами російської федерації для вторгнення в Україну. Компанія Ilyushin Aviation була призначена відповідальною за діяльність або функціонування в секторі оборонної промисловості та пов'язаних з нею матеріальних засобів та аерокосмічної галузі економіки російської федерації. Така компанія постачає товари/роботи/послуги військово-промислому комплексу російської федерації, забезпечує його функціонування. Нею з 17.02.2022 укладені контракти з Федеральною службою військ Національної гвардії російської федерації на загальну суму близько 20,7 млн руб. на виконання комплексу робіт з продовження термінів служби літаків типу Ан-26. Така діяльність сприяє процесам, які підривають територіальну цілісність, суверенітет та незалежність України та

іще більше дестабілізують Україну. Компанія несе відповідальність за підтримку війни в Україні. Міністерство торгівлі США через Бюро промисловості та безпеки (BIS) відповіло на подальше вторгнення російської федерації («росія») в Україну, запровадивши широку серію жорстких заходів експортного контролю, які серйозно обмежують доступ росії до технологій та інших предметів, необхідних їй для підтримки своїх агресивних військових можливостей. Компанія додана до Списку суб'єктів відповідно до відповіді BIS на вторгнення росії в Україну, яка включає обмеження доступу росії до предметів, що підпадають під дію EAR, які дозволяють їй демонструвати владу та реалізовувати свої стратегічні амбіції, а також до Списку організацій за придбання та спроби придбання предметів американського походження на підтримку російських військових і кваліфікуються як військові кінцеві користувачі відповідно до § 744.21 EAR.

Отже, з огляду на викладене, суд вважає встановленим факт тісної співпраці ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» з Міністерством оборони рф, оскільки відповідач є складовою частиною військово-промислового комплексу рф та відіграє провідну роль у забезпеченні збройних сил російської федерації військово-транспортною авіацією, зокрема, забезпеченню військ, що приймають участь у збройній агресії проти України.

Окрім того, як встановлено з виписки із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 06.06.2023 № ЮЕ9965-23-80384442 (т. 1 а.с. 53-98), до додаткових видів діяльності ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» належить, у тому числі:

- п. 48. - Виробництво літальних апаратів, включаючи космічні, і відповідне обладнання;
- П. 50. – 30.30.1 Виробництво силових установок і двигунів для літальних апаратів, включаючи космічні, наземних тренажерів для льотного складу, їх частин;
- п. 52. – 30.30.3 Виробництво вертольотів, літаків та інших літальних апаратів;
- п. 54. – 30.30.5 Виробництво частин і приладдя літальних і космічних апаратів;
- п. 56. – 33.16 Ремонт і технічне обслуговування літальних апаратів, включаючи космічні;
- п. 60 – 45.20 Технічне обслуговування і ремонт автотранспортних засобів.

Водночас, зазначеною Випискою підтверджується, що у ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» наявні наступні ліцензії:

- п.п. 86-91 – ВХ-01 008185 від 30.09.2016 – Експлуатація вибухопожежонебезпечних і хімічно небезпечних виробничих об'єктів I, II і III класів безпеки;
- п.п. 98-103 – 14925-АТ від 01.11.2021 – Розробка, виробництво, випробування і ремонт авіаційної техніки;
- п.п. 111-116 – Л008-00102-77/00006578, 003193 ВВТ-ОПІР від 17.11.2021 – Розробка, виробництво, випробування, установка, монтаж, технічне обслуговування, ремонт, утилізація і реалізація озброєння і воєнної техніки;
- п.п. 144-149 - Л052-00102-77/00016491 від 30.03.2022 – Сервісне обслуговування озброєння і військової техніки;
- п.п. 156-161 – 77.01.13.002.Л.000547.05.06 від 15.05.2006 – Діяльність у сфері використання джерел іонізуючого випромінювання (генеруючих) (за виключенням випадку, якщо ці джерела використовуються у медичній діяльності).

Названі види діяльності відповідача, а також наявність у відповідача дозволів (ліцензій) або допусків до окремих видів робіт підтверджено також і у річному звіті ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» за 2022 рік (т. 2 а.с 99-141). Окрім того, у цьому звіті зазначено, що діяльність Товариства спрямована на збереження та розвиток науково-виробничого потенціалу авіабудівного комплексу російської федерації, забезпечення безпеки та обороноздатності держави, концентрацію інтелектуальних, виробничих та фінансових ресурсів з метою реалізації авіаційних програм зі створення військової та цивільної авіаційної техніки».

Також, на сайті федерального агентства новин 03.09.2022 опубліковане інтерв'ю Миколи Талікова (заступника голови Науково-технічної ради ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина»), в якому на питання про те, які є перспективи у спеціальних літаків Іл-20 та Іл-38 та чи триває робота щодо їх модернізації та продовження ресурсу, останній дав наступну відповідь:

«Как и другие «ильюшинские» самолеты, Ил-20, Ил-22 и Ил-38 находятся под постоянным контролем специалистов эксплуатирующих подразделений Минобороны рф, авиации военно-морского флота россии и специалистов ОКБ. Проводятся глубокие исследования состояния конструкции, выполняются ремонты и модернизации самолетов. Особенно внимательно проводятся осмотры Ил-38 и Ил-38Н, которые эксплуатируются в агрессивном морском климате» (т 2 а.с. 176).

Вищенаведені обставини у своїй сукупності підтверджують фактичну участь відповідача у забезпеченні збройних сил російської федерації військово-транспортною авіацією, зокрема, забезпеченню військ, що беруть участь у збройній агресії проти України.

Окрім того, суд враховує висновок експерта за результатами проведення судової лінгвістичної семантико-текстуальної експертизи від 19.06.2023 № 18190/23-36 (т. 3 а.с. 40-52).

Так, за результатами проведення такої зроблено висновки, що у текстах листа льотчиків-випробувачів, членів громадської організації «Клуба Героев создателей и испытателей авиационной и космической техники города Жуковского» за підписом Голови правління Аликва М.Р. та допису «Слова поддержки наших лётчиков-испытателей в адрес Президента России Владимира Путина и Вооруженных Сил России, опублікованих на 24.03.2022 на офіційній сторінці ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ», містяться висловлювання, зміст яких вказує на виправдовування, визнання правомірною збройної агресії рф проти України, підтримання політики держави-агресора щодо невизнання права України, у тому числі шляхом глорифікації учасників цієї агресії, і підтримку політики держави-агресора щодо невизнання права українського народу на самоідентифікацію та самовизначення, викривлення уявлення про самобутність українського народу та його прагнення до незалежності, що реалізується через поширення ідеологем та російських наративів. Про вказане також свідчить і мовленнєва діяльність, відображена у текстах вказаного листа та та допису.

З огляду на викладене, суд дійшов висновку, що відповідач вчиняв і продовжує вчиняти публічні дії, спрямовані на виправдування, визнання правомірною збройної агресії рф проти України, підтримання політики держави-агресора щодо невизнання права Українського народу на самоідентифікацію та самовизначення, викривлення уявлення про самобутність Українського народу та його прагнення до незалежності, що реалізується через поширення фальшивих ідеологем, в основі яких лежить завідомо хибне та маніпулятивне ототожнення українського патріотизму з «нацизмом» чи іншими людиноненависницькими ідеологіями.

Викладене підтверджує здійснення відповідачем інформаційного сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зокрема шляхом організації, фінансування та безпосереднього здійснення публічних дій, спрямованих на глорифікацію осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, представників збройних формувань держави-агресора.

Окрім того, відповідно до п. 9.1. Статуту ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» (т. 1 а.с. 118-129), затвердженого Рішенням загальних зборів акціонерів, протокол від 22.12.2022 за № 42 (далі – Статут), в останній наявній на сайті за посиланням <https://www.e-disclosure.ru/portal/files.aspx?id=1788&type=1> редакції, органами управління Товариства є: Загальні збори акціонерів; Рада директорів; Одноосібний виконавчий орган (Генеральний директор) (т. 1 а.с. 121).

Згідно з п. 11.2.26 Статуту до компетенції Ради директорів належить, у тому числі, обрання одноосібного виконавчого органу (Генерального директора) (т. 1 а.с. 125).

У разі, якщо Рада директорів не обрана, її функції здійснюють загальні збори акціонерів (єдиний акціонер) Товариства. Водночас, Генеральний директор Товариства приймає рішення про проведення загальних зборів акціонерів та затвердження його порядку денного (абз. 2 пункту 9.3. Статуту) (т. 1 а.с. 121).

Згідно з пунктами 12.1., 12.3. Статуту одноосібний виконавчий орган (Генеральний директор, керуюча організація, керуючий) Товариства обирається строком на 5 (п'ять) років (якщо менший строк не передбачено рішенням про обрання). Одноосібний виконавчий орган

(Генеральний директор, керуюча організація, керуючий) без довіреності діє від імені Товариства (т. 1 а.с. 127).

Поряд з цим, з Розділу 15 Статуту слідує, що Керуючою компанією (одноосібним виконавчим органом) ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» є ПАТ «Об'єднана авіабудівельна корпорація» (ОГРН 1067759884598, ПІН 7708619320), яка, водночас, має право давати обов'язкові вказівки Товариству з усіх питань діяльності Товариства. Товариство має неухильно виконувати такі вказівки. Вимоги до обов'язкових вказівок: письмова форма, наявність титулу «обов'язкові вказівки», підписувач – одноосібний виконавчий орган ПАТ «ОАК» (Генеральний директор) (пункти 15.1., 15.2.) (т. 1 а.с. 129).

Також, те, що Керуючою компанією (одноосібним виконавчим органом) ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» є ПАТ «ОАК», підтверджується:

- записами пунктів 21-25 виписки із Єдиного державного реєстру юридичних осіб від 06.06.2023 за № ЮЭ9965-23-80384442 (т. 1 а.с. 54);

- роздруківкою інформації з сайту за посиланням <https://www.uacrussia.ru/ru/corporation/company/pao-il/> (т. 1 а.с. 110);

- роздруківкою інформації з сайту за посиланням <https://egrul.nalog.ru/index.html> (т. 1 а.с. 111-112);

- роздруківкою інформації з сайту за посиланням <https://www.e-disclosure.ru/portal/company.aspx?id=1788>, який використовується ПАТ «ІЛ» для розкриття інформації (т. 1 а.с. 113).

Важливо відмітити, що веб-сайт «www.e-disclosure.ru» є інтернет-сторінкою ТОВ «Інтерфакс – Центр розкриття корпоративної інформації» – одного з п'яти інформаційних агентств, уповноважених розкривати інформацію на російському ринку цінних паперів. Відповідна інформація про наявність акредитації на здійснення таких дій наявна на офіційному сайті Банку Росії за посиланням «www.cbr.ru/registries/rcb/#a_14555». Тобто, веб-портал агентства містить всю інформацію, яку мають розкривати, відповідно до російського законодавства, емітенти цінних паперів. Вся інформація знаходиться у вільному доступі, для її перегляду та скачування не потрібна реєстрація.

З урахуванням наведеного, суд погоджується із позивачем в частині того, що ПАТ «ОАК» здійснює вирішальний вплив на ПАТ «ІЛ», оскільки ПАТ «ОАК» є одноосібним виконавчим органом – Керуючою компанією ПАТ «ІЛ», та який, згідно з п. 15.1. Статуту ПАТ «ІЛ» може надавати ПАТ «ІЛ» обов'язкові до виконання вказівки та відповідно до п. 12.2. Статуту має ряд повноважень по управлінню товариством, у тому числі, але не виключно, повноваження у сфері організації та планування роботи підрозділів, філій та представництв Товариства, здійснення контролю за їх діяльністю; забезпечення використання прибутку; несе відповідальність за стан та подальший розвиток технічного рівня виробництва, якості та надійності виробів (зразків) озброєння, військової та спеціальної техніки (т. 1 а.с. 127).

Разом із цим, згідно з протоколом огляду від 31.05.2023, здійсненого органом досудового розслідування в межах кримінального провадження № 42022000000000480, встановлено, що ПАТ «ОАК» включає в себе провідні російські підприємства авіабудування. Зазначені підприємства, серед іншого, здійснюють виробництво військової авіації в межах державного оборонного замовлення російської федерації, які в подальшому передаються в експлуатацію збройним силам російської федерації (т. 2 а.с. 150).

Окрім того, оглядом встановлено, що ПАТ «ОАК» має сторінку в соціальній мережі «ВКОНТАКТЕ» (т. 2 а.с. 150-164), на якій, серед іншого, містяться наступні дописи:

- від 15.03.2022, в якому зазначено, що співробітники ПАТ «ОАК» в різних регіонах рф провели акції підтримки збройних сил рф і «жителів Донбасу» (т. 3 а.с. 105);

- від 16.03.2022, в якому зазначено про відвідування Юрія Борисова (заступник керівника уряду рф) підприємства ОДК в місті Ульяновськ, де ведуться випробування військово-транспортного літака «Ил-76МД-90А», збудованого на замовлення міністерства оборони рф (т. 3 а.с. 106);

- від 22.03.2022, в якому зазначено, що 22.03.2022 заступник керівника уряду рф Юрій

Борисов відвідав з робочим візитом Казанський авіаційний завод ім. С.П. Горбунова, а також, серед іншого, зазначено, що під час візиту Юрій Борисов відвідав збірні цех підприємства, де реалізується програма виробництва стратегічних ракетноносців Ту-160М (т. 3 а.с. 107);

- від 24.03.2022, в якому міститься інформація щодо Нижньгородського авіаремонтного заводу «Сокол», а саме зазначено, що на цей час підприємство спеціалізується на ремонті і модернізації літаків «МиГ-31», «МиГ-29» и «МиГ-29УБ», а також виробництві основних комплектуючих для «МиГ-35», «МиГ-29/КУБ», «МиГ-29М/М2». Вказано, що завод бере участь в кооперації по інших програмах ОАК, а саме по «Ил-114-300» (т. 3 а.с. 108);

- від 02.04.2022, в якому міститься цитата директора ПАТ «ОАК» Юрія Слюсаря, в якій він заявляє про підтримку президента рф, продовження виконання задач держоборонзамовлення і постачання в міноборони росії (т. 3 а.с. 109);

- від 22.04.2022, в якому міститься інформація щодо передачі філіалом ПАТ «Ил» - «Авиастар» серійного літака «Ил-76МД-90А», побудованим для потреб міноборони рф (т. 3 а.с. 110);

- від 12.05.2022, в якому вказано, що основною темою засідання ради директорів «ПАО «Туполев» стало виконання державного оборонного замовлення (т. 3 а.с. 111);

- від 19.08.2022, в якому міститься інформація про нарощення виробничих потужностей для збільшення серійного виробництва винищувачів 5 покоління. Серед іншого, зазначено про будівництво льотно-випробувальної станції для Су- 57 (т. 3 а.с. 112);

- від 10.09.2022, в якому міститься повідомлення про виробництво і передання заводом ім. Ю.А. Гагаріна в Комсомольську-на-Амурі партії нових Су-35С повітряно-космічним силам російської федерації (т. 3 а.с. 113);

- від 22.09.2022, в якому міститься інформація про те, що на цей момент ПАТ «ОАК» в межах контракту з міноборони рф здійснює виробництво винищувачів Су-57, які найближчим часом будуть поставлені у війська (т. 3 а.с. 114);

- від 25.10.2022, в якому зазначено, що ОКБ Сухого в складі ОАК веде роботу по вдосконаленню Су-57 (т. 3 а.с. 115);

- від 16.11.2022, в якому зазначено, що одне з підприємств ПАТ «ОАК» – виробило та передало міністерству оборони рф в межах державного оборонного замовлення бомбардувальники Су-34 (т. 3 а.с. 116);

- від 21.11.2022, в якому зазначено, що Іркутський авіаційний завод ПАТ «ОАК» виготовив і передав міноборони рф винищувачі Су-30М2 і навчально-бойові Як-130 (т. 3 а.с. 117);

- від 03.12.2022, в якому зазначено, що авіаційний завод імені Ю.А. Гагаріна виготовив і передав міноборони росії чергову партію нових літаків Су-35С (т. 3 а.с. 118);

- від 09.12.2022, в якому зазначено, що авіаполк центрального воєнного округу отримав модернізовані літаки «МиГ-31БМ» (т. 3 а.с. 119);

- від 19.12.2022, в якому зазначено, що удосконалений стратегічний ракетноносець Ту-160М розроблений «ПАО «Туполев» здійснив перший політ (т. 3 а.с. 120);

- від 28.12.2022, в якому зазначено, що авіаційний завод імені Ю.А. Гагаріна виготовив і передав міноборони росії чергову партію серійних літаків Су-57 (т. 3 а.с. 121);

- від 30.12.2022, в якому зазначено, що на льотні випробування передані два чергових стратегічних ракетноносця Ту-160М (т. 3 а.с. 122);

- від 30.12.2022, в якому зазначено, що в грудні відбувся черговий політ першого знову виготовленого дослідного зразку стратегічного ракетноносця Ту-160М (т. 3 а.с. 123);

- від 30.12.2022, в якому зазначено, що в кінці грудня ПАТ «Туполев» в рамках виконання державного оборонного замовлення передало в експлуатацію дальній авіацій вкс росії черговий ракетноносець-бомбардувальник Ту-22М3 (т. 3 а.с. 124);

- від 30.12.2022, в якому зазначено, що підприємства ПАТ «ОАК» в межах державного оборонного замовлення в 2022 році виготовили в інтересах міністерства оборони росії літаки Су-57, Су-35, Су-34, Су-30М2, Ил-76МД-90А, Як-130, Ил-76МД (т. 3 а.с. 125).

Також судом встановлено, що схожі по суті або аналогічні за змістом публікації містяться і

на офіційному сайті ПАТ «ОАК» за посиланням «<https://www.uacrussia.ru/ru/press-center/news/oak-vupolnila-gosoboronzakaz>» (т. 2 а.с. 183).

Водночас, судом встановлено, що указом президента рф від 24.10.2018 № 596 «Про майновий внесок російської федерації до Державної корпорації зі сприяння розроблення, виробництво та експорт високотехнологічної промислової продукції «Ростех» (т. 1 а.с. 141-143) прийнято пропозицію Уряду російської федерації про передачу Державній корпорації зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» як майновий внесок російської федерації 92,31% акцій Публічного акціонерного товариства «Об'єднана авіабудівельна корпорація» (м. Москва), які перебувають у федеральній власності. Тобто, 92,31% акцій ПАТ «ОАК» належать «Ростех», яка є великим російським державним військовим конгломератом та основним постачальником російських військових і суміжних підприємств. Так, відповідно до інформації, яка повідомляється «Ростех» на своєму офіційному сайті від 13.01.2023 за посиланням «<https://rostec.ru/news/okb-ilyushina-90-let/>»:

«Сьогодні Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина очолює дивізіон транспортної авіації у великій родині підприємств Об'єднаної авіабудівельної корпорації «Ростеха». До складу ПАТ «ІЛ» входять ОКБ ім. С.В. Ільюшина, найбільші серійні заводи «Авіастар» та ВАСО, Експериментальний машинобудівний завод ім. В.М. М'ясищева. В активі компанії – замовлення від військових та цивільних структур, розробка та виробництво нових перспективних машин. Серед них – паливозаправник Іл-78М-90А, легкий транспортник Іл 112В, пасажирський літак Іл 114-300, новий широкофюзеляжник Іл-96-400М, літаки спеціального призначення та інші перспективні проекти» (т. 3 а.с. 100, зв. ст.).

Вищезазначені відомості також зафіксовані в Протоколі огляду від 01.06.2023, який проводився в межах досудового розслідування кримінального провадження № 42022000000000480, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань 20.04.2022 за ознаками вчинення кримінального правопорушення, передбаченого частиною 1 статті 113, частиною 1 статті 437, статтею 110²КК України (т. 1 а.с. 197).

Окрім того, у публікації від 30.05.2023, яка міститься на офіційному сайті Державної корпорації «Ростех» за посиланням «<https://rostec.ru/news/ocherednoy-seriyuyu-il-76md-90a-peredan-v-voyska/>» (т. 2 а.с. 149) повідомляється про те, що новий важкий військово-транспортний Літак ІЛ-76МД-90А, виготовлений у філіалі ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» – «Авіастер» Об'єднаної авіабудівельної корпорації переданий замовнику – міністерству оборони рф.

Отже, логічно презюмувати, що «Ростех» та її дочірні компанії надають кошти, економічні ресурси, товари та/або технології, які можуть сприяти збройній агресії проти України, або підриву чи загрозі її територіальній цілісності, суверенітету чи незалежності України.

Додатковим підтвердженням факту підтримки дій країни-агресора відповідачем, а також і третіми особами, зокрема ПАТ «ОАК», яке, як уже зазначено вище є одноосібним виконавчим органом (керуючою організацією) відповідача, та «Ростех», який належать 92,31% акцій ПАТ «ОАК», що створює загрозу національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України, є застосування до останніх санкцій іншими державами.

Так, згідно з даними сайту «<https://sanctions.nazk.gov.ua/sanction-company/1909/>» щодо ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» застосовано санкції такими країнами як США (02.06.2022), Швейцарія (02.06.2022), Японія (05.07.2022), а також Європейським Союзом (16.12.2022) (т. 3 а.с. 101).

Також Регламентом Ради (ЄС) № 2022/2474 від 16.12.2022 про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 833/2014 щодо обмежувальних заходів у зв'язку з діями росії, що дестабілізують ситуацію в Україні внесено ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» до переліку фізичних або юридичних осіб, організацій або органів, щодо яких застосовуються обмежувальні заходи в зв'язку із підривом або загрозою територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України (т. 1 а.с. 167-170).

14

Окрім того, судом встановлено, що Рішенням РНБО від 24.06.2021 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», яке введене в дію Указом Президента України від 24.06.2021 № 266/2021) (т. 1 а.с. 130) до ПАТ «ОАК» застосовано ряд санкцій (т. 1 а.с. 132).

Згідно з даними сайтів «<https://sanctions.nazk.gov.ua/en/sanction-company/24/>», «<https://www.opensanctions.org/entities/NK-Uye5Pi4wNs4ZPPicqLvLGr/>» до ПАТ «ОАК» застосовано санкції такими країнами як Великобританія, США, Канада, Швейцарія, Австралія, Японія, Нова Зеландія, а також внесене до санкційного списку ЄС (т. 1 а.с. 136-140). Підставами застосування санкцій зазначено використання російською федерацією винищувачів виробництва ПАТ «ОАК» під час незаконного вторгнення в Україну у 2022 році; матеріальну чи фінансову підтримку дій, які підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України; ПАТ «ОАК» контролює 100% виробництва військової авіації в росії.

Також судом встановлено, що рішенням РНБО від 18.06.2021 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», яке введене в дію Указом Президента України від 18.06.2021 № 265/2021) (т. 1 а.с. 148) до «Ростех» застосовано ряд санкцій (т. 1 а.с. 148).

Окрім того, згідно з даними сайтів «<https://sanctions.nazk.gov.ua/sanction-company/16/>», «<https://www.opensanctions.org/entities/NK-kNULoiM7XfTYeWltTZ4UHg/>», до «Ростех» застосовано санкції такими країнами як Великобританія, США, Канада, Швейцарія, Австралія, Японія, Нова Зеландія, а також Державна корпорація «Ростех» внесена до санкційного списку ЄС (т. 1 а.с. 152-159).

Підставами застосування санкцій зазначено те, що Державна корпорація «Ростех» є великим російським державним військовим конгломератом, основним постачальником російських військових і суміжних підприємств, Державна корпорація «Ростех» та його дочірні компанії надають матеріальну чи фінансову підтримку дій, які підривають або загрожують територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України.

З огляду на викладене, вищенаведена сукупність доказів переконує суд, що відповідачем, а також третьою особою ПАТ «ОАК», яке є одноосібним виконавчим органом (керуючою організацією) відповідача, та третьою особою «Ростех», якій належить 92,31% акцій ПАТ «ОАК», здійснюється суттєве сприяння вчиненню дій щодо завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України.

Так, відповідачем вказане здійснюється шляхом сприяння збройній агресії проти України, зокрема постачання/надання військових літаків для здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів, а також інформаційного сприяння вчиненню дій та ухваленню рішень щодо завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема шляхом безпосереднього здійснення публічних дій, спрямованих на глорифікацію осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, представників збройних формувань держави-агресора.

Такі дії вчиняються з початку широкомасштабного вторгнення російської федерації на територію України, є системними, послідовними та безперервними у частині реалізації мети завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України. А тому судом встановлені підстави для застосування санкції, передбаченої п. 1-1 ч. 1 ст. 4 Закону України «Про санкції».

17. Щодо змісту поняття активів, до яких можуть застосовуватися санкції

Поняття активів надано у Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 № 361-IX (далі – Закон № 361-IX).

Так, згідно з пунктами 2, 3 частини 1 статті 1 Закону № 361-IX під активами розуміються кошти, зокрема електронні гроші, інше майно, майнові та немайнові права, віртуальні активи, а під активами, пов'язаними з тероризмом та його фінансуванням, розповсюдженням зброї масового

знищення та його фінансуванням є всі активи, що прямо (а щодо права власності на корпоративні права – також опосередковано (через інших осіб) перебувають у власності, у тому числі у спільній власності, або передаються на користь осіб, включених до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі – Перелік осіб), осіб, які здійснюють фінансові операції від імені або за дорученням осіб, включених до Переліку осіб, та осіб, якими прямо або опосередковано (через інших осіб) володіють або кінцевими бенефіціарними власниками яких є особи, включені до Переліку осіб, а також активи, отримані від таких активів.

Окрім того, відповідно до пункту 1 частини 1 статті 1 Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» активи – кошти, майно, майнові та інші права, на які може бути накладено або накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави або які конфісковані за рішенням суду у кримінальному провадженні чи стягнені за рішенням суду в дохід держави внаслідок визнання їх необґрунтованими.

Згідно з частиною 1 статті 190 ЦК України майном як особливим об'єктом вважаються окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки.

З огляду на викладене, активами до яких можуть бути застосовані санкції, суд визнає будь-яке майно, щодо якого особа може здійснювати управлінські, розпорядчі функції, отримувати прибутки чи користуватися у будь-який спосіб.

18. Підтвердження факту належності активів відповідачу

З матеріалів справи встановлено, що 10.02.2010 між ДП «АНТОНОВ» та ВАТ «Воронізьке акціонерне літакобудівне товариство» (як уже встановлено вище, з 09.06.2015 перейменовано у ПАТ «Воронізьке акціонерне літакобудівне товариство» та правонаступником якого є ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина») укладено договір № П078/10-464 «Про участь в програмі ресурсних випробувань типової конструкції пасажирського літака АН-140-100» (т. 1 а.с. 230-232).

Згідно з листом ДП «АНТОНОВ» від 14.02.2023 № 419/2221-23 вищевказаною російською юридичною особою, з метою реалізації зазначеної програми атомних випробувань літака Ан-148-100, передано до ДП «АНТОНОВ» обумовлену умовами Договору та визначену специфікаціями, актом приймання-передачі, рахунками-проформами та митними деклараціями продукцію вартістю 4 022 614,46 дол. США (т. 1 а.с. 226-229). Варто зазначити, що копії відповідних специфікацій, актів приймання-передачі, рахунків-проформи, митних декларацій (які підтверджують і конкретизують майно та факт його передачі), а також копії додаткових угод до договору № П078/10-464, зокрема про продовження терміну дії договору, що посвідчені цифровим підписом, наявні в матеріалах справи (т. 1 а.с. 233-244, т. 2 а.с. 94).

Судом встановлено, що Додатковою угодою від 26.11.2020 № 15 між сторонами продовжено строк дії договору № П1078/10-464, а також термін перебування на території України продукції, наданої для виконання випробувань ДП «АНТОНОВ», до 31.12.2025 (т. 2 а.с. 20).

Окрім цього, листом ДП «АНТОНОВ» від 14.02.2023 № 419/2221-23 та письмовими поясненнями його представника від 20.06.2023 підтверджується, що на сьогодні майно ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина», яке раніше передано ДП «АНТОНОВ» у користування, перебуває на державному підприємстві за адресою: м. Київ, вул. Академіка Туполева, 1.

Отже, з наявних у матеріалах справи доказів, зокрема і договору № П078/10-464 від 10.02.2010, додаткових угод до нього, а також специфікацій, актів приймання-передачі, рахунків-проформ та митних декларацій, встановлено, що Публічному акціонерному товариству «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина», яке є правонаступником ПАТ «Воронізьке акціонерне літакобудівне товариство» належать активи, у вигляді майна – продукції, яка передана ДП «АНТОНОВ», для реалізації програми випробувань літака АН-140-100, на яке може бути

звернуто стягнення в межах санкційних процедур, а саме:

- а. Панелі носової частини КЧК:
- Панелі верхні, номери креслень: 148.00.3641.050.001; 148.00.3641.050.00
 - 148.00.3660.100.001; 148.00.3660.100.002; 148.00.3660.105.001; 148.00.3660.105.00
 - 148.00.3660.125.001; 148.00.3660.125.002; 148.00.3660.110.001; 148.00.3660.110.00
 - 148.00.3660.115.001; 148.00.3660.115.002; 148.00.3660.120.001; 148.00.3660.120.00
 - 148.00.3660.130.001; 148.00.3660.130.002;
 - Панелі нижні, номери креслень: 148.00.3660.505.001; 148.00.3660.505.00
 - 148.00.3660.455.001; 148.00.3660.455.002; 148.00.3660.460.001; 148.00.3660.460.00
 - 148.00.3660.465.001; 148.00.3660.465.002; 148.00.3660.470.001; 148.00.3660.470.00
 - 148.00.3660.475.001; 148.00.3660.475.002; 148.00.3660.580.001; 148.00.3660.580.00
 - 148.00.3660.585.001; 148.00.3660.585.002; 148.00.3660.590.001; 148.00.3660.590.002;
 - Панелі, номери креслень: 148.00.3641.065.001; 148.00.3641.065.00
 - 148.00.3641.070.001; 148.00.3641.070.002; 148.00.3641.075.001; 148.00.3641.075.00
 - 148.00.3641.080.001; 148.00.3641.080.002; 148.00.3650.020.001; 148.00.3650.020.00
 - 148.00.3660.330.001; 148.00.3660.330.002; 148.00.3660.140.001; 148.00.3660.140.00
 - 148.00.3660.150.001; 148.00.3660.150.002; 148.00.3660.170.001; 148.00.3660.170.00
 - 148.00.3660.188.001; 148.00.3660.188.002; 148.00.3660.160.001; 148.00.3660.160.002;
 - Панелі захисні, номери креслень 148.00.3641.110.001; 148.00.3641.110.002
- б. Механізм закрilка секції № 1 за схемою компонування: 148.00.3715.000.000:
- номери креслень 148.00.3735.000.001; 148.00.3735.000.002; 148.00.3735.000.00
 - 148.00.3735.000.004;
- с. Механізм закрilка секції № 2 по монтажному кресленню 148.00.3725.000.000:
- номери креслень 148.00.3735.000.005; 148.00.3735.000.006; 148.00.3735.000.00
 - 148.00.3735.000.008;
- д. Механізм № 3 в збірці з кареткою: номери креслень:
- 148.00.5715.400.001 в збірці з кареткою 148.00.3615.100.001;
 - 148.00.5715.400.002 в збірці з кареткою 148.00.3615.100.002;
 - 148.00.5715.420.001 в збірці з кареткою 148.00.3615.200.001;
 - 148.00.5715.420.002 в збірці з кареткою 148.00.3615.200.002;
 - 148.00.5715.440.001 в збірці з кареткою 148.00.3625.100.001;
 - 148.00.5715.440.002 в збірці з кареткою 148.00.3625.100.002;
 - 148.00.5715.460.001 в збірці з кареткою 148.00.3625.200.001;
 - 148.00.5715.460.002 в збірці з кареткою 148.00.3625.200.002;
 - 148.00.5715.480.001 в збірці з кареткою 148.00.3615.100.001;
 - 148.00.5735.480.002 в збірці з кареткою 148.00.3635.100.001;
 - 148.00.5735.500.001 в збірці з кареткою 148.00.3635.200.001;
 - 148.00.5735.500.002 в збірці з кареткою 148.00.3635.200.002;
- е. Редуктор з ПУТ, номер креслення 148.00.5715.260.001; 148.00.5715.260.002;
- ф. Редуктор кутовий з МОМ номер креслення 148.00.5717.310.000 - 2 шт.;
- г. Труба с карданом номер креслення 148.00.5735.113.000 (2 шт.);
- г. Вал карданний, номер креслення 148.00.5735.121.001 - 2 шт.; 148.00.5735.121.003 -
- шт.;
- и. Кардан, номер креслення 148.00.5735.115.000 - 2 шт.;
- к. Підйомники рухомих носків:
- №1 номер креслення 148.00.5715.110.000 – 2 шт.;
 - № 2, номер креслення 148.00.5715.160.000 – 2 шт.;
- л. Редуктори кутові:
- №1, номери креслень 148.00.5737.100.001; 148.00.5737.100.002;
 - № 2, номери креслень 148.00.5737.120.001; 148.00.5737.120.002;
 - № 3, номери креслень 148.00.5737.130.001; 148.00.5737.130.002;

- № 4, номери креслень 148.00.5737.140.001; 148.00.5737.140.002;
- Редуктор кутовий с МОМ, номер креслення 148.00.5717.300.000 – 2 шт.
- l. Рельс механізму передкрилка:
 - № 3, номер креслення 148.00.3610.203.001 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.403.000; 148.00.3610.203.002 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.403.000;
 - № 4, номер креслення 148.00.3610.204.001 в збірці з зубчастим сектором; 148.00.5715.424.000; 148.00.3610.204.002 в збірці з зубчастим сектором; 148.00.5715.424.000
 - № 5, номер креслення 148.00.3610.205.001 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.445.000; 148.00.3610.205.002 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.445.000;
 - № 6, номер креслення 148.00.3610.206.001 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.466.000; 148.00.3610.206.002 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.466.000;
 - № 7, номер креслення 148.00.3610.207.001 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.487.000; 148.00.3610.207.002 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.487.000;
 - № 8, номер креслення 148.00.3610.208.001 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.508.000; 148.00.3610.208.002 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.508.000;
- m. Підйомники закрилків, номер креслення 148.00.5737.000.001 – 2 шт., 148.00.5737.000.002 – 2 шт., 148.00.5737.000.003 – 2 шт., 148.00.5737.000.004 – 2 шт.;
- n. Редуктор, номер креслення 148.00.5737.210.000 – 2 шт.;
- o. Агрегати механізації носової частини крила:
 - Рухомі носки, номери креслень 148.00.3604.000.001; 148.00.3604.000.002;
 - Передкрилок – секція 1: номери креслень 148.00.3601.000.001; 148.00.3601.000.002
 - секція 2: номери креслень 148.00.3602.000.001; 148.00.3602.000.002;
 - секція 3: номери креслень 148.00.3603.000.001; 148.00.3603.000.002;
- p. Агрегати механізації хвостової частини крила:
 - Закрилок (Секція 1), номери креслень 148.00.3701.000.001; 148.00.3701.000.002;
 - Закрилок (Секція 2), номери креслень 148.00.3702.000.001; 148.00.3702.000.002;
 - елерон, номери креслень 148.00.3501.000.001; 148.00.3501.000.002;
 - Інтерцептор 1: номери креслень 148.00.3801.000.001; 148.00.3801.000.002;
 - Інтерцептор 2: номери креслень 148.00.3802.000.001; 148.00.3802.000.002;
 - Інтерцептор 3: номери креслень 148.00.3803.000.001; 148.00.3803.000.002;
 - Інтерцептор 4: номери креслень 148.00.3804.000.001; 148.00.3804.000.002;
 - Інтерцептор 5: номери креслень 148.00.3805.000.001; 148.00.3805.000.002;
- q. Фюзеляж в збірці 148.01.0001.000.000 зі встановленим центропланом 148.01.1000.600.000, залізом крила з фюзеляжем, дверима-трапом, задніми входними дверима, передньої та задньої службовими дверима, люками переднього і заднього підпільних БВВ, дверима заднього БВВ;
- r. Повітрязабірник, номер креслення 148.00.6901.200.000;
- s. Сопло вентиляторного контуру, номер креслення 148.00.6904.500.000;
- t. Пілони силових установок: номери креслень 148.00.2300.000.001; 148.00.2300.000.002 з кріпильними елементами до крила, без залізів, носових та хвостових;
- u. Кіль, номер креслення 148.00.3400.000.000 з панелями хвостової частини, зйомним носком і елементами кріплення до фюзеляжу;
- v. Руль напрямку, номер креслення 148.00.3300.000.000;
- w. Рулі висоти, номери креслень 148.00.3200.000.001; 148.00.3200.000.002;
- x. Форкіль в розібраному вигляді: - передній відсік форкілья 148.00.3410.250.000 з нервюрою номер креслення 148.00.3410.010.000 і діафрагмою, номер креслення 148.00.3410.015.000;
- y. Стабілізатор, номер креслення 148.00.3100.000.000 з обігрівачими носками, панелями хвостової частини, передньої частини обтічника – 148.00.3009.100.000 з елементами кріплення до ВО.

Водночас, як слідує із пункту 2.5. Договору № П078/10-464 від 10.02.2010, продукція є

власністю ВАТ «Вороніжське акціонерне літакобудівельне товариство» (з 09.06.2015 – ПАТ «Вороніжське акціонерне літакобудівельне товариство»), правонаступником якого є ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина». Вказане, зокрема і з уточненням асортименту продукції та видів товарів, також підтверджується і Актом приймання-передачі №1 від 13.07.2016 та Додатком до вказаного акта (т. 2 а.с. 60-80).

Більше того, листом від 17.03.2023 № 419/3859-23, наданим на запит позивача № 28359/38.1.1/33-23 від 08.03.2023, третьою особою ДП «АНТОНОВ» підтверджено, що кількість отриманої ДП «АНТОНОВ» продукції, поставленої за Договором № П078/10-464 від 10.02.2010, відповідає фактично наявній на державному підприємстві, а вартість такої продукції, поставленої від ВАТ «Вороніжське акціонерне літакобудівельне товариство» до ДП «АНТОНОВ», не змінювалась і фактично становить 4 022 614,46 дол. США (т. 2 а.с. 98).

З огляду на викладене, перелічене вище майно підлягає стягненню в дохід держави відповідно до пункту 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

19. Щодо пропорційності втручання у право власності

Відповідно до статті 41 Конституції України кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним.

Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

Так, як вже зазначалося вище, згідно з Указом Президента від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану» в Україні введений воєнний стан, який в подальшому продовжений до 19.02.2023 включно. Цим Указом, зокрема, встановлено, що у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України, а також вводяться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною 1 статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

З урахуванням зазначеного, а також заявлених позовних вимог, суд вважає за необхідне розглянути співвідношення публічних інтересів держави України і приватних інтересів конкретного власника та встановити пропорційність втручання в право власності.

Слід зазначити, що частиною 2 статті 6 КАС України передбачено, що суд застосовує принцип верховенства права з урахуванням судової практики Європейського суду з прав людини.

Закон України «Про судоустрій і статус суддів» встановлює, що правосуддя в Україні здійснюється на засадах верховенства права відповідно до європейських стандартів та спрямоване на забезпечення права кожного на справедливий суд.

Відповідно до статей 1 та 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» суди застосовують як джерело права при розгляді справ положення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколів до неї, а також практику Європейського суду з прав людини та Європейської комісії з прав людини.

До спірних правовідносин підлягає застосуванню Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, прийнята відповідно до Загальної декларації прав людини з метою додержання країнами-підписантами (учасниками Ради Європи) та забезпечення на своїй території прав та основоположних свобод людини, відкрита для підписання 04.11.1950, що набула чинності 03.09.1953, зокрема для України – 11.09.1997 (далі – Конвенція), якою закріплено права та основоположні свободи людини, яких європейські держави зобов'язалися дотримуватися.

Ці права гарантуються як самою Конвенцією, так і протоколами до неї (Протоколи № 1, 4,

6, 7, 12 і 13), згода на обов'язковість яких надана державами - сторонами Конвенції.

Стаття 1 Першого (додаткового) протоколу до Конвенції визначає, що кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Протоколом 4 до Конвенції гарантовано право на свободу пересування і свободу вибору місця проживання.

Втім, визначені права не є абсолютними та можуть підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету й безсторонності суду.

Відповідно до вимог статті 29 Загальної декларації прав людини, прийнятої на третій сесії Генеральної Асамблеї ООН, кожна людина має обов'язки перед суспільством, у якому тільки й можливий вільний і повний розвиток її особи. При здійсненні своїх прав і свобод кожна людина повинна зазнавати тільки таких обмежень, які встановлені законом виключно з метою забезпечення належного визнання і поваги прав і свобод інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві. Здійснення цих прав і свобод ні в якому разі не повинно суперечити цілям і принципам Організації Об'єднаних Націй.

Аналогічні положення закріплено статтями 12, 18, 19, 21 та 22 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права (набув чинності, зокрема для України 23.03.1976).

Будь-яке обмеження права власності повинно здійснюватися, зокрема, на умовах, передбачених законом. Водночас, обмеження права власності має переслідувати законну мету за допомогою засобів, які є пропорційними меті (Веуер проти Італії (Рішення Великої Палати від 05.01.2000, заява № 33202/96, § 107). Водночас, має бути розумне співвідношення між засобами та метою, що досягається – так званий «справедливий баланс» між інтересом суспільства та вимогами щодо захисту фундаментальних прав особи (серед іншого, рішення у справі Edwards проти Мальти від 24.10.2006, заява № 17647/04, § 69).

Заходи, такі як конфіскація, можуть класифікуватися як контроль за користуванням майном. Право власності не є абсолютним, оскільки держава може вимагати від суб'єктів дотримуватися певних позитивних зобов'язань. У разі якщо особа своїми діями створює суттєву загрозу національній безпеці, інтересам громадян країни, викликає, через фінансування чи підтримку війни проти цієї країни, тероризму, держава може вжити заходів на припинення чи попередження таких дій.

Відповідно до системи захисту прав людини, встановленої Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, національні органи повинні робити постійну оцінку не лише існування проблеми, що викликає суспільне занепокоєння, та вжити вжиття заходів щодо позбавлення власності, так і власне заходів, які необхідно вжити. У цьому, як і в інших сферах, на які поширюються гарантії Конвенції, національні органи користуються певною свободою розсуду (рішення у справі James та інші проти Великобританії від 21.02.1986, заява № 8793/79, § 46). Відповідно, на національні органи покладається оцінка того, чи позбавлення власності є пропорційним засобом досягнення законної мети в суспільних інтересах.

Окрім цього, відповідно до усталеної практики Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд), останній наголошує, що стаття 1 Першого протоколу до Конвенції містить три окремі норми: перша, що виражається в першому реченні першого абзацу та має загальний характер, закладає принцип мирного володіння майном. Друга норма, що міститься в другому реченні того ж абзацу, охоплює питання позбавлення права власності та обумовлює його певними критеріями. Третя норма, що міститься в другому абзаці, визначає право договірних держав, серед іншого, контролювати використання майна в загальних інтересах. Друга та третя

норми, які стосуються конкретних випадків втручання у право мирного володіння майном, повинні тлумачитися у світлі загального принципу, закладеного першою нормою (див. *mutatis mutandis* рішення ЄСПЛ у справі «East/West Alliance Limited» проти України» від 23 01 2014 (*East/West Alliance Limited v. Ukraine*, заява № 19336/04), § 166-168).

Критеріями сумісності заходу втручання у право на мирне володіння майном із гарантіями статті 1 Першого протоколу до Конвенції, за правовою позицією Європейського суду, є те, чи ґрунтувалося таке втручання на національному законі, чи переслідувало легітимну мету, що впливає зі змісту вказаної статті, а також, чи є відповідний захід пропорційним легітимній меті втручання у право:

- втручання держави у право особи повинне мати нормативну основу у національному законодавстві, яке є доступним для заінтересованих осіб, чітким, а наслідки його застосування – передбачуваними;
- якщо можливість втручання у право особи передбачена законом, Конвенція надає державам свободу розсуду щодо визначення легітимної мети такого втручання;

- втручання у право особи, навіть якщо воно здійснюється згідно із законом і з легітимною метою, буде розглядатися як порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції лише в тому випадку, якщо не буде встановлений справедливий баланс між інтересами суспільства, пов'язаними з цим втручанням, й інтересами особи, яка зазнає втручання в її права.

Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення.

Порушення норм Конвенції та протоколів до неї Європейський суд з прав людини констатує, якщо хоча б один із зазначених критеріїв не буде дотриманий і, навпаки, встановлює відсутність такого порушення, якщо дотримані всі три критерії.

Водночас, суд встановив, що обмеження права відповідача користуватися та розпоряджатися належним йому майном, конфіскація належних йому активів, ґрунтується на вимогах та відповідає підставам, меті і порядку його застосування, що визначені, зокрема, Законом України «Про санкції». Застосування вказаних заходів відповідає критерію «необхідність у демократичному суспільстві», оскільки в їх запровадженні, з огляду на визнані факти агресії проти України, існувала нагальна потреба.

Положеннями частини 7 статті 41 Конституції України визначено, що використання власності не може завдавати шкоди, зокрема, правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства.

Суд враховує, що наведене вище правове регулювання було чітким і передбачуваним за наслідками для відповідача, зокрема, з огляду на встановленні у цій справі обставини.

Окрім того, суд вважає, що втручання у право мирного володіння майном відповідача має легітимну мету забезпечити контроль за власністю (активами) особи (в даному випадку юридичної), яка може нести потенційну загрозу національним інтересам України, її суверенітету, територіальної цілісності, недоторканності державних кордонів та економічному розвитку, недопущенню втручання у внутрішні справи України, розвитку рівноправних взаємовигідних відносин з іншими державами світу в інтересах України, особи, яка сприяє терористичній діяльності та є відповідальною за шкоду, завдану цивільному населенню, інтересам суспільства та мирового правопорядку.

Вказаний контроль є необхідним для ефективного реагування держави на загрози її безпеці, що підтверджує, зокрема, преамбула Закону України «Про санкції». Зазначена мета відповідає пункту 2 статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

Принцип пропорційності передбачає, що втручання у право власності, навіть якщо воно здійснюється згідно з національним законом і в інтересах суспільства, буде розглядатися як порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції, якщо не було дотримано справедливої рівноваги (балансу) між інтересами держави (суспільства), пов'язаними з втручанням, та інтересами особи, яка його зазнала. «Справедлива рівновага» передбачає наявність розумного співвідношення (обґрунтованої пропорційності) між передбачуваною метою та засобами, які

використовуються для її досягнення. Необхідний баланс не буде дотриманий, якщо особа несе індивідуальний і надмірний тягар.

Як вже зазначалося раніше, стаття 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод визнає, що кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права. Проте вказані положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які, на її думку, є необхідними для здійснення контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів.

Так, стягнення на майно може бути виправдане важливістю дотримання міжнародного правопорядку. Європейський суд постановив, що Конвенцію слід тлумачити у такий спосіб, щоб «не перешкоджати поточній тенденції до розширення та зміцнення міжнародного співробітництва» (рішення у справі *Bosphorus v. Ireland* від 30.06.2005, § 108). Конфіскація також може бути використана як механізм перерозподілу на користь осіб, які постраждали від актів російської агресії в Україні, від терористичних актів.

У цьому випадку суд враховує співмірність застосування такої санкції, як стягнення активів в дохід держави із шкодою, що завдана інтересам суспільства діями відповідача. Так, як судом вже встановлено, ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» бере активну участь у матеріально-технічному забезпеченні збройної агресії проти України шляхом виробництва військових літаків на замовлення рф, їх випробування, технічного та сервісного обслуговування, ремонту та модернізації, а також відповідачем здійснюється ідеологічна підтримка дій країни-агресора шляхом глорифікації президента держави-агресора та військовослужбовців, які беруть участь у спецоперації в Україні. Наслідки цих дій спричинили загибель великої кількості як мирного українського населення, так і військових та інших спеціальних підрозділів правоохоронних органів, руйнування мирних міст України, руйнування об'єктів інфраструктури, культурної спадщини України, загрози атомної катастрофи тощо, що також призвело до економічної нестабільності України, зменшення рівня життя населення, обмеження пересування, зокрема, серед інших держав, зменшення міжнародної співпраці та торгівельного розвитку.

На підтвердження вказаного додатково варто зазначити, що Управління Верховного комісара ООН з прав людини на щотижневій основі публікуються дані щодо втрат серед цивільних осіб після початку вторгнення російської федерації на територію України. Ці відомості є загальновідомим, широко висвітленими у ЗМІ і не потребують доказування у силу частини 3 статті 78 КАС України.

Так, на офіційному веб-сайті ООН (<https://ukraine.un.org/sites/default/files/2023-06/Ukraine%20-%20civilian%20casualty%20update%20as%20of%2018%20June%202023%20UKR.pdf>) опубліковано таку інформацію станом на 19.06.2023:

«Починаючи з 24.02.2022, коли почався збройний напад російської федерації на Україну, до 18.06.2023 Управління Верховного комісара ООН з прав людини зафіксувало 24 862 випадок загибелі або поранення цивільних осіб в Україні: 9 083 загиблих і 15 779 поранених:

- 9 083 загиблих: 4 148 чоловіків, 2 476 жінок, 221 дівчинка і 280 хлопчиків, а також 29 дітей і 1 929 дорослих, статі яких ще не вдалось встановити;

- 15 779 поранених: 4 415 чоловіків, 2 997 жінок, 337 дітей і 473 хлопчика, а також 276 дітей і 7 281 дорослих, статі яких ще не вдалось встановити...

Управління Верховного комісара ООН з прав людини вважає, що реальні цифри значно вищі, оскільки отримання інформації з деяких місць, де тривають інтенсивні бойові дії, відбувається з затримкою, та багато повідомлень із місць, звідки надходить інформація про втрати серед цивільного населення, все ще потребують підтвердження. Це відноситься, наприклад, до населених пунктів Маріуполь (Донецька область), Лисичанськ, Попасна і Северодонецьк (Луганська область), де, за повідомленнями, мали місце численні випадки загибелі чи поранення цивільних осіб» (т. 3 а.с. 102-103).

Наведені втрати серед цивільних осіб (не враховуючи невідому кількість втрат серед

військових та інших спеціальних підрозділів правоохоронних органів, які захищають Україну від російської федерації) стали наслідком, зокрема, дій відповідача, що були встановлені вище (постачання продукції військового призначення, що використовується під час збройної агресії проти України, а також інформаційне сприяння збройній агресії проти України).

Також, загальновідомим та не потребує доказування є й те, що, починаючи з 24.02.2022 під час цілеспрямованих терористичних атак держава-терорист (російська федерація) за допомогою балістичних та крилатих ракет, дронів-камікадзе майже щодня обстрілює населені пункти України, цілеспрямовано завдаючи значної руйнації цивільній інфраструктурі, внаслідок чого цивільне населення України у значній мірі залишається без електричної енергії, засобів зв'язку, водо - та теплопостачання тощо.

Поряд із цим, суд зазначає, що аналіз вищенаведених норм національного та міжнародного законодавства дає підстави зробити висновок, що Україна має суверенне право на захист суверенітету і територіальної цілісності, що закріплено, зокрема у Конституції України, Декларації про державний суверенітет України та загальновизнаних міжнародних нормах і правилах. Водночас, положення статті 1 Закону України «Про санкції» дозволяють державі застосовувати спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави.

Отже, враховуючи наслідки дій відповідача для національних інтересів, а саме постачання продукції військового призначення, що використовується під час збройної агресії проти України, а також інформаційне сприяння збройній агресії проти України, що проявилось у тому, що службовими особами ПАТ «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» здійснюється ідеологічна підтримка дій країни-агресора, шляхом глорифікації президента держави-агресора та військовослужбовців, які беруть участь у веденні військових дій в Україні, що, у свою чергу створює загрозу національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України, завдає шкоду цивільному України, економічному розвитку України, інтересам суспільства та мирового правопорядку, суд дійшов висновків про відповідність суспільним інтересам та пропорційність таких обмежувальних заходів, як стягнення активів, які належать відповідачу, що передбачено пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», оскільки таке позбавлення права власності здійснюється виключно в інтересах суспільства, з врахуванням публічного інтересу.

Суд погоджується із позивачем, що вищевказані активи після відчуження в дохід держави зможуть використовуватися для покриття збитків, спричинених військовими діями та терористичними актами, які були заподіяні, зокрема, внаслідок дій відповідача, сплати податків в державний бюджет та для інших потреб, а також допоможе у подальшому сприяти відновленню економічного розвитку країни.

20. Висновки суду

Згідно з вимогами частини 7 статті 283-1 КАС України за результатами розгляду позовної заяви Вищий антикорупційний суд ухвалює одне з таких рішень: 1) про застосування до фізичної або юридичної особи санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції»; 2) про відмову у задоволенні позову.

Частиною 6 згаданої статті передбачено, що суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони.

Враховуючи викладене та з урахуванням того, що під час судового розгляду встановлені підстави, визначені статтею 5-1 Закону України «Про санкції», для застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 згаданого Закону, у виді стягнення у дохід держави активів, суд дійшов висновку про обґрунтованість заявленого Міністерством юстиції України адміністративного позову в частині стягнення активів, належних відповідачу, з підстав, викладених у мотивувальній частині рішення.

21. Судові витрати

Відповідно до частини 2 статті 139 КАС України, при задоволенні позову суб'єкта владних повноважень з відповідача стягуються виключно судові витрати суб'єкта владних повноважень, пов'язані із залученням свідків та проведенням експертиз.

Відтак, враховуючи, що суду не надано доказів понесення Міністерством юстиції України судових витрат, а також ту обставину, що позивач звільнений від сплати судового збору на підставі п. 25 ч. 1 ст. 5 Закону України «Про судовий збір», відсутні підстави для розподілу судових витрат.

22. Порядок звернення судового рішення до виконання

Визначаючи спосіб звернення до виконання рішення про застосування санкції, суд звертає увагу на частину 3 статті 5-1 Закону України «Про санкції», якою встановлено, що рішення суду про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього Закону, в день набрання ним законної сили надсилається Кабінету Міністрів України для визначення суб'єкта, порядку та способу його виконання.

Відповідно до положень частин 1 та 2 статті 372 КАС України у разі необхідності спосіб, строки і порядок виконання можуть бути визначені у самому судовому рішенні. Так само на відповідних суб'єктів владних повноважень можуть бути покладені обов'язки щодо забезпечення виконання рішення. Судове рішення, яке набрало законної сили, є підставою для його виконання.

З огляду на викладене та враховуючи особливості провадження цієї категорії справ, суд вважає, що рішення про застосування санкції звертається до виконання Вищим антикорупційним судом в день набрання ним законної сили шляхом його направлення Кабінету Міністрів України.

На підставі викладеного та керуючись статтями 242, 268, 270-272, 283-1 КАС України, статтями 4, 5, 5-1 Закону України «Про санкції»,

у х в а л и в :

1. Позовну заяву Міністерства юстиції України (місто Київ, вулиця Городецького, 13, 01001, код ЄДРПОУ 00015622) до Публічного акціонерного товариства «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» (основний державний реєстраційний номер 1027739118659, ідентифікаційний номер платника податків 7714027882, адреса: 125190, російська федерація, м. Москва, проспект Ленінградський, 45Г), треті особи, які не заявляють самостійні вимоги на предмет спору: Публічне акціонерне товариство «Об'єднана авіабудівельна корпорація» (основний державний реєстраційний номер 1067759884598, ідентифікаційний номер платника податків 7708619320, адреса: 115054, російська федерація, м. Москва, вул. Б. Піонерська, 1), Державна корпорація зі сприяння розробці, виробництву та експорту високотехнологічної промислової продукції «Ростех» (основний державний реєстраційний номер 1077799030847, ідентифікаційний номер платника податків 7704274402, адреса: 119991, російська федерація, м. Москва, Гоголівський бульвар, 21), Державне підприємство «АНТОНОВ» (код ЄДРПОУ 14307529, адреса: 03062, місто Київ, вул. Академіка Туполева, 1), про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», та стягнення активів у дохід держави, задовольнити.

2. Застосувати до Публічного акціонерного товариства «Авіаційний комплекс ім. С.В. Ільюшина» (основний державний реєстраційний номер 1027739118659, ідентифікаційний номер платника податків 7714027882, адреса: 125190, російська федерація, м. Москва, проспект Ленінградський, 45Г) санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

3. Стягнути в дохід держави активи, які фактично знаходяться у Державного підприємства «АНТОНОВ» (код ЄДРПОУ 14307529, адреса: 03062, місто Київ, вул. Академіка

Туполева, 1), а саме:

а. Панелі носової частини КЧК:

- Панелі верхні, номери креслень: 148.00.3641.050.001; 148.00.3641.050.002;
 148.00.3660.100.001; 148.00.3660.100.002; 148.00.3660.105.001; 148.00.3660.105.002;
 148.00.3660.125.001; 148.00.3660.125.002; 148.00.3660.110.001; 148.00.3660.110.002;
 148.00.3660.115.001; 148.00.3660.115.002; 148.00.3660.120.001; 148.00.3660.120.002;
 148.00.3660.130.001; 148.00.3660.130.002;

- Панелі нижні, номери креслень: 148.00.3660.505.001; 148.00.3660.505.002;
 148.00.3660.455.001; 148.00.3660.455.002; 148.00.3660.460.001; 148.00.3660.460.002;
 148.00.3660.465.001; 148.00.3660.465.002; 148.00.3660.470.001; 148.00.3660.470.002;
 148.00.3660.475.001; 148.00.3660.475.002; 148.00.3660.580.001; 148.00.3660.580.002;
 148.00.3660.585.001; 148.00.3660.585.002; 148.00.3660.590.001; 148.00.3660.590.002;

- Панелі, номери креслень: 148.00.3641.065.001; 148.00.3641.065.002;
 148.00.3641.070.001; 148.00.3641.070.002; 148.00.3641.075.001; 148.00.3641.075.002;
 148.00.3641.080.001; 148.00.3641.080.002; 148.00.3650.020.001; 148.00.3650.020.002;
 148.00.3660.330.001; 148.00.3660.330.002; 148.00.3660.140.001; 148.00.3660.140.002;
 148.00.3660.150.001; 148.00.3660.150.002; 148.00.3660.170.001; 148.00.3660.170.002;
 148.00.3660.188.001; 148.00.3660.188.002; 148.00.3660.160.001; 148.00.3660.160.002;

- Панелі захисні, номери креслень 148.00.3641.110.001; 148.00.3641.110.002

б. Механізм закрilка секції № 1 за схемою компонування: 148.00.3715.000.000:

- номери креслень 148.00.3735.000.001; 148.00.3735.000.002; 148.00.3735.000.003,
 148.00.3735.000.004;

с. Механізм закрilка секції № 2 по монтажному кресленню 148.00.3725.000.000:

- номери креслень 148.00.3735.000.005; 148.00.3735.000.006; 148.00.3735.000.007;
 148.00.3735.000.008;

д. Механізм № 3 в збірці з кареткою: номери креслень:

- 148.00.5715.400.001 в збірці з кареткою 148.00.3615.100.001;
- 148.00.5715.400.002 в збірці з кареткою 148.00.3615.100.002;
- 148.00.5715.420.001 в збірці з кареткою 148.00.3615.200.001;
- 148.00.5715.420.002 в збірці з кареткою 148.00.3615.200.002;
- 148.00.5715.440.001 в збірці з кареткою 148.00.3625.100.001;
- 148.00.5715.440.002 в збірці з кареткою 148.00.3625.100.002;
- 148.00.5715.460.001 в збірці з кареткою 148.00.3625.200.001;
- 148.00.5715.460.002 в збірці з кареткою 148.00.3625.200.002;
- 148.00.5715.480.001 в збірці з кареткою 148.00.3615.100.001;
- 148.00.5735.480.002 в збірці з кареткою 148.00.3635.100.001;
- 148.00.5735.500.001 в збірці з кареткою 148.00.3635.200.001;
- 148.00.5735.500.002 в збірці з кареткою 148.00.3635.200.002;

е. Редуктор з ПУТ, номер креслення 148.00.5715.260.001; 148.00.5715.260.002;

ф. Редуктор кутовий з МОМ номер креслення 148.00.5717.310.000 - 2 шт.;

г. Труба с карданом номер креслення 148.00.5735.113.000 (2 шт.);

h. Вал карданний, номер креслення 148.00.5735.121.001 - 2 шт.; 148.00.5735.121.003 - 2

шт.;

і. Кардан, номер креслення 148.00.5735.115.000 - 2 шт.;

j. Підйомники рухомих носків:

- №1 номер креслення 148.00.5715.110.000 – 2 шт.;
- № 2, номер креслення 148.00.5715.160.000 – 2 шт.;

к. Редуктори кутові:

- №1, номери креслень 148.00.5737.100.001; 148.00.5737.100.002;
- № 2, номери креслень 148.00.5737.120.001; 148.00.5737.120.002;
- № 3, номери креслень 148.00.5737.130.001; 148.00.5737.130.002;

- № 4, номери креслень 148.00.5737.140.001; 148.00.5737.140.002;
- Редуктор кутовий с MOM, номер креслення 148.00.5717.300.000 – 2 шт.
- l. Рельс механізму передкрилка:
 - №3, номер креслення 148.00.3610.203.001 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.403.000; 148.00.3610.203.002 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.403.000;
 - №4, номер креслення 148.00.3610.204.001 в збірці з зубчастим сектором; 148.00.5715.424.000; 148.00.3610.204.002 в збірці з зубчастим сектором; 148.00.5715.424.000
 - №5, номер креслення 148.00.3610.205.001 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.445.000; 148.00.3610.205.002 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.445.000;
 - №6, номер креслення 148.00.3610.206.001 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.466.000; 148.00.3610.206.002 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.466.000;
 - №7, номер креслення 148.00.3610.207.001 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.487.000; 148.00.3610.207.002 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.487.000;
 - №8, номер креслення 148.00.3610.208.001 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.508.000; 148.00.3610.208.002 в збірці з зубчастим сектором 148.00.5715.508.000;
- m. Підйомники закрилків, номер креслення 148.00.5737.000.001 – 2 шт., 148.00.5737.000.002 – 2 шт., 148.00.5737.000.003 – 2 шт., 148.00.5737.000.004 – 2 шт.;
- n. Редуктор, номер креслення 148.00.5737.210.000 – 2 шт.;
- o. Агрегати механізації носової частини крила:
 - Рухомі носки, номери креслень 148.00.3604.000.001; 148.00.3604.000.002;
 - Передкрилок – секція 1: номери креслень 148.00.3601.000.001; 148.00.3601.000.002
 - секція 2: номери креслень 148.00.3602.000.001; 148.00.3602.000.002;
 - секція 3: номери креслень 148.00.3603.000.001; 148.00.3603.000.002;
- p. Агрегати механізації хвостової частини крила:
 - Закрилок (Секция 1), номери креслень 148.00.3701.000.001; 148.00.3701.000.002;
 - Закрилок (Секция 2), номери креслень 148.00.3702.000.001; 148.00.3702.000.002;
 - елерон, номери креслень 148.00.3501.000.001; 148.00.3501.000.002;
 - Інтерцептор 1: номери креслень 148.00.3801.000.001; 148.00.3801.000.002;
 - Інтерцептор 2: номери креслень 148.00.3802.000.001; 148.00.3802.000.002;
 - Інтерцептор 3: номери креслень 148.00.3803.000.001; 148.00.3803.000.002;
 - Інтерцептор 4: номери креслень 148.00.3804.000.001; 148.00.3804.000.002;
 - Інтерцептор 5: номери креслень 148.00.3805.000.001; 148.00.3805.000.002;
- q. Фюзеляж в збірці 148.01.0001.000.000 зі встановленим центропланом 148.01.1000.600.000, залізом крила з фюзеляжем, дверима-трапом, задніми входними дверима, передньої та задньої службовими дверима, люками переднього і заднього підпільних БВВ, дверима заднього БВВ;
 - г. Повітрозабірник, номер креслення 148.00.6901.200.000;
 - с. Сопло вентиляторного контуру, номер креслення 148.00.6904.500.000;
 - t. Пілони силових установок: номери креслень 148.00.2300.000.001; 148.00.2300.000.002 з кріпильними елементами до крила, без зализів, носових та хвостових;
 - у. Кіль, номер креслення 148.00.3400.000.000 з панелями хвостової частини, зйомним носком і елементами кріплення до фюзеляжу;
 - v. Руль напрямку, номер креслення 148.00.3300.000.000;
 - w. Рулі висоти, номери креслень 148.00.3200.000.001; 148.00.3200.000.002;
 - x. Форкіль в розібраному вигляді: - передній відсік форкілья 148.00.3410.250.000 з нервюрою номер креслення 148.00.3410.010.000 і діафрагмою номер креслення 148.00.3410.015.000;
 - y. Стабілізатор, номер креслення 148.00.3100.000.000 з обігрівачими носками, панелями хвостової частини, передньої частини обтічника – 148.00.3009.100.000 з елементами кріплення до ВО.

4. Копію рішення не пізніше наступного дня після ухвалення надіслати позивачу та особі, щодо якої ставилося питання про застосування санкції, та опублікувати на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду (<https://hcac.court.gov.ua/>).

5. Рішення суду в день набрання ним законної сили надіслати Кабінету Міністрів України для визначення суб'єкта, порядку та способу його виконання.

Рішення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги, рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закритті апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення може бути подана до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом п'яти днів з дня його проголошення. Особи, які не були присутні при проголошенні зазначеного рішення, мають право його оскаржити протягом п'яти днів із дня публікації рішення на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

Судді:

Маслов В.В.

І.Л. Строгий

Л.М. Федорак

/підпис/

/підпис/

/підпис/

